

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÅN

*Vår svenska
tennismästarinna.*

*Fru S. FICK
i tävlan
på Saltsjöbaden.*

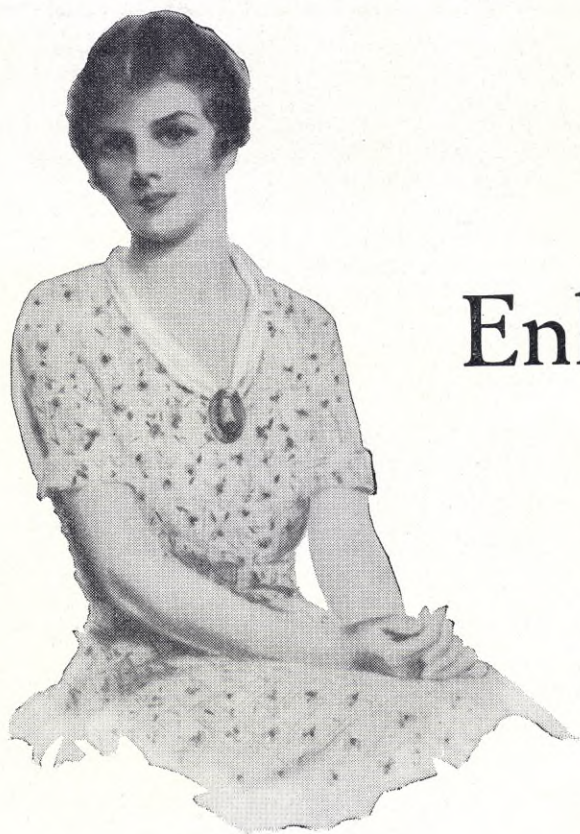
Ur innehållet:

GUBBEN FRADIN
OCH HANS FYND
av Marika Stjernstedt.

*
VAD KOSTAR
KARL XII:s SARKOFAG?

*
ADAM FLICKOR,
*tecknade av Adam flickan
Bride Adams-Rgy.*

*
STJERNSTRÖM
FOTO.

Enkelhet och charme

Varje kvinna vet, att flickårens vackra hy är mera värd än den kostbaraste dräkt. Här är en regel för skönhetsbevarande, som tusentals kvinnor med framgång följa.

Den sanna skönheten kommer alltid till sin rätt, under alla förhållanden. Den, som är vacker, är alltid tilldragande — i en enkel sommarklänning, i köksförkläde eller i en lysande sällskapsdräkt.

Den naturliga skönheten, som icke kan köpas för pengar, och som miljoner dock nu kunna glädja sig åt, har överallt i världen blivit den moderna skönhetsvårdens stora mål. Naturlig skönhhet är otänkbar utan en ren och vacker hy och huvudvillkoret härför ett förståndigt bruk av tvål och vatten. Hela hemligheten ligger i, vilken tvål Ni använder.

Palmolive-tvålen är ett skönhetsmedel av milda och välgörande palm- och olivoljor, framställd endast för att göra hyn frisk och ungdomlig.

Följ naturens enkla regel

Tvätta ansiktet omsorgsfullt med den milda Palmolive-tvålen. Massera löddret varsamt in i huden. Skölj därefter grundligt, först med varmt och därefter med kallt vatten. Om huden har benägenhet att bli torr, kan Ni använda en smula god Cold cream — det är allt. Gör detta regelbundet, i synnerhet på aftonen. Använd puder och smink om Ni vill, men låt det aldrig sitta kvar över natten. Det måste tvättas bort, om ej pormaskar och andra orenheter skola bli följden.

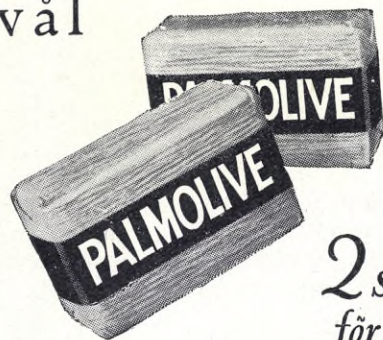
Undvik detta misstag

Tro icke att varje tvål av grön färg, som uppgives vara tillverkad av palm- och olivoljor, är detsamma som Palmolive.

PALMOLIVE

Tvål

Palmolive-tvålen är orörd av människohand, tills Ni själv öppnar förpackningen. Den äkta Palmolive-tvålen säljes aldrig utan sitt gröna omslag.

2 st
för 1 kr.

PALMOLIVE A/B, SVEAVÄGEN 21, STOCKHOLM

K R Ö N I K A

OM BARN OCH KONST, OM SOVANDE HOTELL OCH GODA NERVER

VARJE SOMMAR KOMMER DET TILL Stockholm en massa skolbarn, som under lärares ledning skola avverka huvudstaden. Deras första visit gäller Skansen, se'n kommer som regel Nationalmuseum.

I år har muséet försökt med att ställa tre unga konsthistoriker som guider för de konsthungrande skarorna, en älskvärdhet, som säkert skattas högt, åtminstone av lärare och lärarinnor, som förut hade ett hiskligt snärj att skaffa sig några som helst synpunkter på det kolossala, heterogena och på samma gång, för en lekman, ganska likartade materialet.

Ty det är inte så lätt, som svenska folket tror, att skaffa sig en uppfattning om konst. Svårare att delge sin uppfattning åt andra.

Än svårare är det att säga ett förnuftigt ord, som går till folket fram.

Att tala om riktningar och skolor — hopp-löst. Då gå barnens ögon på alldes vilna vägar och de ostyriga händerna hitta på allt möjligt rackartyg. Att tala om färger och former — lika omöjligt. Det enda som in-tresserar är *anekdoten* i en tavla, denna anekdot, som för flertalet konstnärer är den allra värsta styggelsen.

Gäller det porträtt, är det *personen* som in-tresserar, inte konstverket.

Jag har många gånger varit närvarande, när Nationalmuseums och Gripsholms slotts-samlingar visats för skolbarn och undantags-löst har jag konstaterat ovan anmärkta: anekdoten, personen. *Vad föreställer det? Vem är det?*

Aldrig har jag hört ett barn eller en konst-obildad säga: kompositören är redig, formen är fast, det kallgröna däruppe i hörnet står bra.

Nej, men "o, så naturligt det är, det är precis som vattnet rörde sig", eller "tänk, han är som levande", det är fraser, som uttrycka högsta mått av hänryckning inför en bild.

För min del tror jag, att det enda man kan göra för att (en gudi behaglig gärning!) öka svenska folkets intresse för och aktning för konst — än så länge i yttersta underkant av fryspunkten — är att göra barnen hem-mastadda med museitanken, så att säga. Lära dem vägen till konstsamlingar och utställ-ningar. Ge dem en vana att gå och se på konst. Ge konsten en plats i deras liv.

Låta dem läsa om stora mästars kamp och strid och idealitet. Försöka flytta den unga människans stadiga behov av hjälteyrkan från svärdets, boxningens och filmens hjäl-tar till andens. Också till konstens. Där finns tillräckligt av både hjältar och marty-rer. Som Rembrandt, som van Gogh.

Att ta' en unge i kragen och säga: den tavlan är ett mästerverk, därför och därför och därför, det tror jag inte leder till någon-ting, utom förstås till att ungen blir uttråkad, men att, via intresset för en stor konstnär's kamp för vad han anser riktigt, leda barnet eller den konstbildade över till *aktning* för konstnärliga strävanden och genom akt-ningen till förståelse, det tror jag vore möj-ligt. Aktning för konst är vad svenskarna behövde lära sig.

Det var en gång, för några år sedan, en skolklass, som skulle bese Gripsholms por-trättsamling. En stojande klass en solig som-mardag.

"Dom som sett det här förut, slipper gå in", sade lärarinnan, som var en vänlig lä-rarinna.

"Lyckliga ni", ropade offren, som tågade in i slottet, till de lyckliga, som fingo stanna på gården och titta på kanonerna och njuta av solen och friheten.

Den lärarinnan hade knappast nyckeln till konstens örtagård. Åtminstone begagnade hon sig icke av den för att visa dessa barn en glimt av lustgården.

Hon gav dem istället en känsla av att tavlor är något ledsamt som man, gud vet var-för, måste se. Men som man, i alla fall, som väl är, slipper se om.

*

Svenskamerikanare klaga på våra lands-ortshotell. Ingen hygienisk komfort, inga eller få badrum, ett tidsödande drickspen-ningssystem, m. fl. ledsamheter.

I och med bilarna har litet var erfarenhet av landsortshotell. För min del skulle jag vilja säga, att dessa hotell inte följt med tiden. De sova som prinsessan bakom törnrosäckar, vilka äro ett kvarts sekel gamla, åtminstone.

Bilarna få visserligen också i landsorten bensin och icke havre, men människorna få precis samma mat som de bjödos i sekelskif-tet. Men vilken modärn människa vill ha biffstek med lök och en massa "kallskuret" till första frukost? Och vem tycker inte det är nedslående, då man hungrig och varm en smällhet augustidag hoppar ur bilen, med maka och minderåriga barn, att till middag ha att välja på wienerschnitzel, biffstek eller möjligen kalvstek? Med potatis. Men utan all den härliga markens gröda, som lyser lockande i hans fantasi om också inte i hot-telträdgården.

Att till efterrätt i själva bärtiden få kon-serverad ananas eller, möjligen, rabarberkräm gör heller ingen uppspelt.

Detta är nu min erfarenhet av flertalet svenska landsortshotell. Kanske andra fått *gott* kaffe, rostat bröd, marmelad och honung till frukost, grönsaker, sallad och bär till middagen och drickbart thé till kvällen? Aldrig jag.

Men, o, så mycket kött och så mycket korv och så mycket "uppskuret" i värsta flug-tiden.

*

Professor Johan Almkvist har givit ut en liten bok, aktuella synpunkter på sexualfrå-gan, som vem som helst, isynnerhet alla upp-fostrare, hade gott av att läsa.

Ämnet är sett från naturvetenskaplig ståndpunkt och boken vill icke vara någon

Svensk tennismästarinna för fjärde gången blev fru Sigrid Fick i söndags under tennisturneringarna i Saltsjöbaden. Ett mästerskap värt honnör. Fru Fick ses på Iduns omslag denna vecka.

moralbok. Det anmärkningsvärda är, att den sexuella form, som är den mest betydelsefulla för samhället, är också den mest betydelsefulla för individen och är den som vi av ålder ansett mest "moralisk", nämligen den art av könskärlek som kan rubriceras som familjekärlek. Viljan att ta ansvaret för en familj.

Den yttre form, som denna familjekärlek tar, är icke det viktiga, utan *det sätt*, på vilket det sexuella livet levs. Det är icke i yttre former, utan i fullgörandet av etikens fordringar, som sedligheten ligger.

Den naturvetenskapliga etiken fordrar av varje samhällsindivid ansvarskänsla och eftertanke i tre olika hänsenden: gentemot egen person, gentemot andra könet, gentemot av-komman. Det är det minimikrav, som varje människa har att iakttaga för att icke skada sig själv, sina medmänniskor, eller samhället genom sitt sexuella liv.

Författaren reagerar mot myndigheternas sätt att likställa prostituerade med lösdrivare. Ett kraftigt orsaksmoment till prostitutionen är den *efterfrågan* som framkommer från männens sida. Men sannerligen om det i samhället finns någon efterfrågan på tiggare och luffare!

För att inskränka prostitutionen måste man därför försöka inskränka *den efterfrågande parten*. Prostitutionen, mer eller mindre regel-mässig, uppnår i ett samhälle just den storlek, som svarar mot efterfrågan, och bibehåller denna.

En förebyggande verksamhet hos *bägge* könen, både gossar och flickor, är därför nödvändig. Den sexuella uppfostran har, till de allra sista åren, varit lika med noll, det gäller att leda ungdomen till en sund, ideell och ansvarsfylld uppfattning av könslivet. En god hjälp till ett sunt själsliv ger förstärkt ledda sport- och idrottsrörelser, över huvud-taget intressen som drager ungdomens tan-kar bort från det sexuella.

*

Tyskarnas relativa misslyckande i Olympiska spelen visar, vad många vilja förneka, att täv-lingsidrott är lika mycket en karaktärens och nervernas sak, som en musklernas.

De tyska pojkarerna reste ut med en hel nations förhoppningar på sina stackars axlar. Det är inte så lätt att slå rekord med en sån extra börda på sina skuldror. Också miss-lyckades många av de bästa männen: de kunde icke bemästra sin nervositet. I träning hade de lyckats utmärkt, när det gällde, sveko nerverna dem.

De som påstå, att idrottsstjärnorna äro lika många sportfånar, ha här något att tänka över. Kallblodighet och ett absolut herravälde över nerverna brukar inte utmärka fånar.

Vagabonde

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom HASSELBLADS FOTOGR. A.-B. Göteborg - Malmö - Stockholm

G U B B E N F R A D I N

ETT BESÖK I DET RYKTBARA

Gubben Fradin och Marika Stjernstedt.

GLOZEL HAR BLIVIT AKTUELLT igen. Den omstridda fyndplatsen, av somliga lärde strax betraktad som en av de märkligaste från neolitisk period, av andra endast som en enastående fräck förfalskning, har till sist av den internationella, äntligen fullt betryggande kommissionen förklarats äkta. Inte bara arkeologer, utan även geologer och t. o. m. kriminalister ha deltagit i kommissionens arbete, de sistnämnda för att till exempel på grundval av fingeravtryck, man möjligen skulle hitta, kunna utröna ifall någon av herrarnas upptäckare av platsen verkligen — vilket de anklagats för — också varit tillverkare av de funna föremålen. Lantbrukarfamiljen Fradin och läkaren i det närbelägna Vichy, doktor Morlet, vilka äro de främst intresserade, kunna alltså numera anse sig fullt rehabiliterade.

Så långt hade man ännu inte hunnit, då jag i våras under vistelse i Vichy gjorde ett besök vid Glozel. Glozelianer och antiglozelianer stodo då ännu emot varandra som tappar, och detta med en passion, en personlig hetsighet, man lätt inbillar sig lärde män vara fria ifrån — ett misstag som så många andra. Men det var inte heller bara de lärda männen, som tappade jämvikten. Litet var tog parti med den mest envisa övertygelse, utan större bekymmer om saksakal.

Personligen motsåg jag visiten i Glozel endast som en lämplig söndagsutflykt. Stora turistbilar lockade med skyltar: *Excursions à Glozel, 5 francs*, och vi nappade på kroken, en väninna och jag, utan några som helst pretentioner att fälla domslut. Det var en underbart solig förmiddag och den cirka en timme långa färden genom

Författarinnan Marika Stjernstedt infriar härmed sitt löfte till Iduns läsekrets om några artiklar från Frankrike, varifrån hon nu återvänt. Den första skildrar roande och fängslande ett besök i den aktuella byn Glozel, där bonden Fradin gjort de arkeologiska fynd, som uppväckt sådan strid och diskussion i vetenskapliga kretsar runt om i världen. Här få vi se den beryktade bonden och hans gård på nära håll.

den vackra Allier-dalen i ljus grönska och fruktblom, med tusen sinom tusen tusenskönor i gräset, var i och för sig upplevelse nog.

Från stora landsvägen bar sedan en slingrande, särdeles illa, eller kanske snarare inte alls underhållen smal körbana vidare, vilken man fick ta sig fram på till fots, trotsande lervällingen. Detta var vägen till den berömda bondgården, belägen i något man kanske bör kalla en by, ehuru "byn" är sammansatt endast av tre, högst fyra gårdar, planlöst grupperade på en högplåtå med vid utsikt över landskapet. Den ena av gårdarna, och som det tyckes, den största, är den Fradinska, och det är herrarna Fradin, vilka som bekant gjort de märkvärdiga fynden vid uppgrävning av en smal åkerremsa intill en bäck, ett gott stycke utförsbacke från gården. Remsans obetydlighet och dess läge längs bäckstranden kunna gott förklara att man icke tidigare brytt sig om att taga upp den till brukning.

Fradinska gården ser ut precis som på bifogade bild. En grå långa av sten och murbruk med övervåning endast i mittpartiet. Utan trappa för ingången, utan förstuga, utan en blomkruka eller ens trevliga gardiner i något fönster, med ett ord, utan några som helst av de agremanger en svensk bondgård av en smula rang — Fradins lära vara välbärgade — ovillkorligen håller sig med. Gårdsplanen utan spår av anläggning eller vård. Fortfarande lervälling. Närmast efter gårdsplanens lervälling, en gödselstad. Några steg längre bort, i rad med långan, en bra ladugård, byggd 1886 enligt uppgiften över dörren, och där tolv präktiga vita kor tycktes trivas ut-

märkt. Det var inte fritt man tyckte korna hade det bäst på gården. Intill ladugårdens ena vägg en helt liten täppa med buskage — inga blommor! — där höns krafades och där bikupor och duvslag skvallrade om intresse för smånärningar. Djurbesättningen kompletterades av ett par apatiska, eller kanske blaserade hundar, som framför allt tycktes angelägna om en fredad plats att sova på.

Min väninna och jag voro långt ifrån de enda besökarna. Utom det tjugotal personer, med vilka vi själva färdats i turistcaren, gingo väl ännu ett par gånger till så många främmlingar omkring på gården, runt knutarna, och framför allt trängdes de i den smala dörren till "muséet".

I byggnadens mittparti, intill köket, har man avskilt ett rum, antagligen från början husets finaste eller förnämsta och inrett det med montrar och glasskåp. En trätavla över dörren anger dess egenskap av museum. Jag har läst om att vissa besökare (antiglozelianer!) beklagat sig över att man i detta museum inte såg någonting och därav velat sluta till ljusskygghet inför undersökning. Men ingen kan ge mer än han har, och Fradins ha helt enkelt inte något bättre och ljusare rum till disposition. Fönstret är litet, ty det är litet, och när "muséets" knappa utrymme fylls av människor, vilket är snart gjort, kan det inte hjälpas att där blir trångt och skumt.

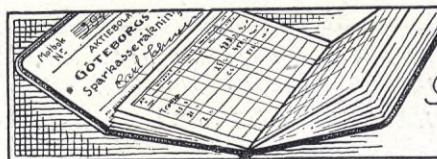
I montrerna och skåpen därinne visades de framgrävda föremålen, antagligen rätt amatörmässigt grupperade. Men om den saken vågar jag inte alls yttra mig, och jag erkänner att atmosfären inne i det trånga muséet denna vackra vårdag inte frestade den oinvigda till längre uppehåll.

Intill fönstret i muséet fanns emellertid ett enkelt träbord, översälat med vykort av stället och kommersen där gick friskt undan. Den sköttes av en liten, inte precis söndagsklädd gubbe, och då jag märkte att den ena efter den andre av mina medbesökare anhöllo om gubbens namnteckning på små vykort, förstod jag att detta måste vara fader Fradin själv. Vid ingångsdörren hade stått en yngre man av öppet och trevligt utseende, inte heller han helgdagsklädd, och sett till att inte alltför mycket folk kom in på en gång. Det var sonen, Emile — eller kanske var gubben farfar och ynglingen sonson, det lyckades jag aldrig reda ut. Där voro sålunda de presumerade brottslingarna, förfalskarna i stor skala!

Det sätter fantasien en smula i rörelse, tanken att detta bondfolk alltså under flera år — ty flera år måste i varje fall ha förflutit — skulle burit på hemligheten om imitationer av förhistoriska redskap, skriftecken på lerplattor o. s. v., smusslade ner i deras jordremsa

Fradins gård.

MINIATYR-SPARKASSEBOKEN

Praktisk och ändamålsenlig för damväskan och plånboken!

A.B. GÖTEBORGS BANK

O C H H A N S F Y N D

GLOZEL. AV MARIKA STJERNSTEDT

av någon, som måste haft rätt bra hum om vad han imiterade! Såvida man inte själv i smyg skaffat sig de erforderliga kunskaperna! Unge Emile anses ju vara ett gott huvud och är i besittning av vad man väl hos oss skulle kalla litet folkhögskolebildning. Mycket mer än montrernas innehåll måste jag då bekänna att det rent mänskliga inslaget i denna historia fångade mig.

Att gubben ser ut som en gammal räv kan inte förnekas, men det är ju en egenhet han delar med så många bondgubbar över hela Europa. En stund efter besöket i muséet och efter en blick på själva fyndplatsen, vilken för övrigt var avspärrad, närmade vi oss, min väninna och jag, ett primitivt långbord med två långbänkar på bockar, allt uppställt på en ojämn gräsplan något stenkast från gården, och där en medelålders dam i besittning av uppenbar framåtanda öppnat en improviserad offentlig servering. Nu hade också gubben, trött av allt vykortsskrivande, kommit dit och lät sig med nöje bjuda på både ett och flera glas öl, samt blev ganska talför. Klipsk och fyndig, smått ironisk mot sina vedersakare, verkade han kanske mest innerst road av att ha blivit medelpunkt i en världsaflär. Så långt han nu kunde fatta "världens" räckvidd, naturligtvis.

En herre på en av bänkarna förklarade för gubben att han kommit från ingenting mindre än själva staden Lille i norra Frankrike för att se Glozel. Min följeslagerska och jag anmälde oss såsom komna från Sverige, och en timid ung man förklarade att han var tysk. Men det var tydligt att gamle Fradin inte gjorde sig reda för någon vidare skillnad på oss allihop. En spjuver bad om en fotografi av gubben, och undertecknad anmodades att ställa sig arm i arm med honom. Allt lät han godmodigt ske, och hans orubbliga min av "skrattar bäst som skrattar sist" talade onekligen ingalunda om några samvets kval.

På planen stod ett träbygge, som mest liknade en i hög grad förfallen, men ovanligt liten svinstia. Jag frågade gubben om min gissning var riktig. (Stian befanns sedan vara ett hönshus.)

Emile Fradin vid ingången till muséet.

— Svin? Nej, då skulle de nog satt in oss där allihop! svarade gubben under de kringvarandes jubel.

Litet senare tog jag mig friheten titta in i husets kök, dit man kunde komma genom en smal dörr från muséet, men som eljes hade ingång direkt från backen. (På bilden synlig med en låg grind framför dörren, antagligen för att utestänga småkreaturen.)

I köket gick en flicka om 14—15 år och sopade. Köket hade cementgolv, ett fönster åt vardera sidan, ett fyrkantigt bord och trästolar i mitten, två stora enkla skåp, dessutom ett väggfast dito, fullt med porslin, allt snyggt, men inte en enda prydnadsartikel, såvida icke en klocka av typen "dalaklocka" får räknas dit, samt symaskin. I taket hängde saltade fläskskivor och från ena väggen förde en trappa, inbyggd i en skåpliknande avbalkning med dörr upp till övre våningen.

Den sopande flickan, söt, skygg och vänlig på en gång, tillät mig göra husesyn, sedan jag berättat att jag kom från främmande land och ännu aldrig sett en riktig fransk bondgård invärtes. Hon visade ingen förvåning. På Glozel var man säkerligen numera van att ta emot underligare främmande än så. Och flickan gav inte mer än gubben intryck av att vara imponerad av det hela.

På övre botten kommo vi genom den smala inbyggda trappan först upp i ett slags stort kontor eller vindsutrymme, möblerat utslutande med säckar, lådor, två eller tre slängda cyklar, återigen fläksidor och i taket några stora lökknippen. Därinnanför var familjens sovrum, långt och smalt, upptagande — liksom köket — husets hela bredd och möblerat med tre stora utmärkta sängar av trä, fulla av utmärkta sängkläder, så vitt jag kunde se. Inte spår till någonting mer, såsom bord eller tvättställ. Förmodligen skötte hela familjen sin toalett året runt utomhus, eller möjligen i köket. På den kalkstrukna väggen utan tapeter funnos slutligen några få enkla, brokigt färglagda bilder med religiösa motiv.

Allt jag såg i huset var gediget och solitt, men ingenting fanns där mer än det nödvändiga, och dit räknades tydligen inga estetiska värden, på sin höjd ett par Jesus- och Mariabilder till den eviga själens uppbyggelse. Ett bondhus, förmodligen likt otaliga andra, där arbetsamt folk åt och sov, till omväxling från det allvarliga och existensbärande knoget utomhus, det enda av verkligt intresse.

— *C'est tout*, sade flickebarnet, när vi gingo ner igen: Ja, det var alltihop.

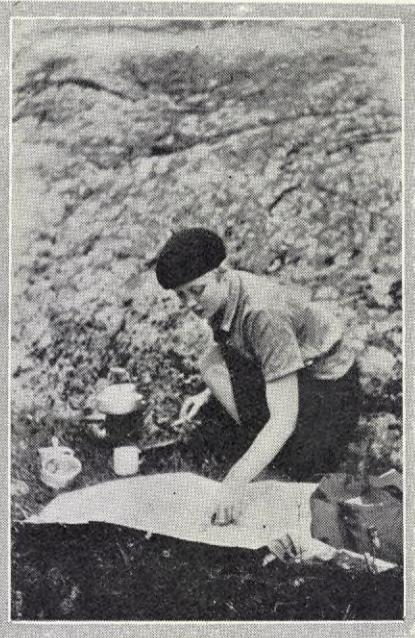
Och så var besöket slut. Turistbilen väntade på oss uppe vid landsvägen, och medan vi skyndade tillbaka dit, mötte vi på lervälingsstigen skaror av nya nyfikna, vilka Fradins utan tvivel skulle komma att taga emot med samma vänliga likgiltighet, eller hövlighet utan fjäsk, hur man vill, som den de spenderat på oss.

Och nu ha glozelianerna fått rätt. Ingen tror längre att gamle Fradin eller att ljusthuvudet Emile slugt suttit om vinterkvällarna

(Forts. sid. 817.)

Camping är hobbyen för dagen och campingbilderna samlas rikligt på Iduns red. Här ses fr. v. några finska scoutflickor i tältet, i mitten campar man per bil och t. h. ses en käck flicka från Filipstad i färd med att tyda kartans mysterier. I ett senare n:r meddelas tävlans resultat.

CAP
Kejsarnougat

Utsökt god nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar

FÖRSVINNER DEN GAMLE HUSLÄKAREN?

Ja och tyvärr säga några, som efterlysa vännen-läkaren och hans intresse för patienten.

DÅ OCH DÅ EFTERLYSES I SAMTAL man och man emellan — eller kanske mest kvinna och kvinna emellan — den numera försvunne "husläkaren". Den gamle husläkaren var allmän praktiker, icke specialist, ett förhållande, som ingav hans patienter en tillitsfull känsla av att "han kunde råda bot för allting". Ofta hade han följt de olika familjemedlemmarna ända från vaggan och hade en ingående kännedom om deras fysiska och psykiska dispositioner. Särskilt mödrarna uppskattade honom, men alla hade förtroende för honom såsom en god vän till vilken man i nödens stund vände sig, viss om att finna hjälp och förståelse både för kroppens och själens lidande.

Nu för tiden, klagas det, är det inte alls på det sättet varken i det ena eller andra avseendet. För det första är det mycket svårare att veta vem man skall vända sig till, sedan de flesta läkare utbildat sig till specialister. Går man till en specialist är man rädd, att han med all makt söker pressa åkomman in under sin egen specialitet eller så skickas man vidare att oscillera mellan nya specialister. Man känner sig borttappad och orolig i stället för omhändertagen och lugn. För det andra träder icke läkaren i samma personliga förhållande till sina patienter nu som förr. Den gamle husläkaren gav sig tid med sin patient. Han förstod konsten att lyssna, — han visste nämligen hur oerhört mycket det betyder för en sjuk och pinad varelse att någon gång få öppna sin själ. Han kom m. a. o. till patienten som en människa till människa. Nutidens läkare däremot sveper ofta in sig i fackmannens överlägsenhet. Man vågar icke upptaga hans tid och hans intresse med bekymmer, som ute på gatan voro livsviktiga nog men inne i mottagningsrummet förefalla alltför enkla och betydelselösa. Man har nämligen en tydlig känsla av att endast vara ett nummer, ett fall, intresserande ur medicinsk synpunkt, men sedan intet mera. Ett organ och icke en människa. Patienten känner sig förödmjukad men samtidigt revolterar han. Är det alldeles oviktigt för läkaren att sätta sig in i patientens psykiska tillstånd och den miljö, under vilken han lever? Ingen kan dock som han räcka en hjälpande hand åt en lidande medmänniska.

Så resonnera vi, som tillhöra allmänheten. Men vad säga läkarna — ja, även där äro meningarna delade. Vi ha förfrågat oss hos två kända huvudstadsläkare.

— Det är en sund instinkt hos allmänheten, säger vår förste interlokutör, när den reagerar mot den för långt drivna specialiseringen. Naturligtvis behövs det specialister, det är en given sak, men

En brännande diskussionsfråga nu för tiden bland många sjuka och deras anhöriga är den om husläkarens försvinnande för specialistläkaren. Idun för här fram den i spalterna med två läkaruttalanden och läsekretsens inlägg äro välkomna.

därför skall icke alla läkare nödvändigtvis slå sig på en specialitet. Vad vi behöva är allsidigt och grundligt utbildade allmänpractici. För landet i sin helhet är detta icke något problem. Den svenske provinsialläkaren är ju typen för en läkare, som behärskar medicinens alla grenar. Man torde utan överdrift kunna säga, att sjukvården på landsbygden, tack vare den svenska provinsialläkarekårens existens, är bättre organiserad än i något annat land. Det är först i städer av Stockholms storlek som frågan om läkarnes specialisering blir aktuell.

En allmänt praktiserande läkares utbildning är, försävt han icke vill förfalla till humbug eller kvacksalveri, alltid lång och dyrbar och ofta — otacksam. Av flera skäl gör han sig mindre i den allmänna konkurrensen. En internläkare, som ställer en lång och svår diagnos, får t. ex. icke räkna på samma erkännande från patientens sida som kirurgen, hur enkelt än dennes operativa ingrepp må ha varit. Ofta resulterar också hans diagnos i att patienten försvinner för att vända sig till en specialist. För patienten själv är det emellertid otvivelaktigt bäst att, åtminstone i första hand vända sig till allmänpraktikern och icke till specialisten, som kan tänkas ha stirrat sig blind på sitt gebit, så att allt annat undgår honom.

Fru Mary von Sydow, född Wijk, maka till landshövdingen Oscar von Sydow, Göteborg. (Goodwin, kamerabild.)

Specialiseringen är nödvändig och har fört läkarvetenskapen framåt, framhålla andra.

Vid vissa sjukdomar som ögon, hals-, näs-, öron- och könssjukdomar bör man dock vända sig direkt till utövarna av dessa specialiteter.

Eljest är det en god regel att hålla sig till en och samma läkare under årens lopp i stället för att anlita än den ena och än den andra. Det är nämligen synnerligen viktigt att patienten följs. Det är 10 gånger bättre att gå 3 gånger till samma läkare, även om man icke blir frisk första gången än att gå 1 gång till vardera av tre olika doktorer. Den först anlitate läkaren inser vid patientens förnyade besök, att behandlingen varit felaktig, eftersom den ej lett till tillfrisknande. Han har således redan provat och kunnat förkasta en metod, medan en ny läkare måste arbeta med fallet från början och kanske tillgriper just den felaktiga metoden.

Från denna utgångspunkt kommer man osökt in på det personliga förhållandet mellan läkare och patient. Hur många människor gruva sig icke och dröja därför alldeles för länge, innan de uppsöka en för dem vilt främmande läkare. Det är så många återhållande moment, isynnerhet hos mycket okunniga eller försagda själar, som vi andra ha svårt att sätta oss in i. Man känner sig sjuk, men vet icke vad det är. Skall man gå till en mag-, lung- eller hjärtläkare? Kanske är det ingenting, kanske kan man vänta, — det gör ju inte ont? Kanske doktorn bara skratrar och tycker man är pjoskig? Och så är det nervöst att sitta i väntrummet i avvaktan att komma in till en obekant och måhända överlägsen herre, som tycker att det man säger är fuligt eller bakvänt. Hur mycket lättare går icke det hela, om man känner sin läkare! För läkaren å sin sida är det som sagt ovärderligt att stå i längre och närmare kontakt med patienten. Det motverkar också en hos många läkare förefintlig tendens att i viss mån underskatta de psykologiska faktorernas betydelse — en ur alla synpunkter mycket beklaglig tendens.

Vår andre interlokutör tror för sin del, att man överdriver faran av läkarnes specialisering.

— Här talas så mycket om, att specialiseringen gör läkarne likgiltiga för människan! Man ser bara det sjuka organet o. s. v. men det är en fara som de flesta svenska läkare äro fullt på det klara med och därför efter bästa förmåga söka undvika. Jag tror dock icke att det är lyckligt, om utvecklingen går vidare mot ytterligare specialisering, som kanske blir fallet, om intet göres för att hejda ett snart annalkande läkarproletariat. Å andra sidan måste man komma ihåg, att specialisering är nödvändig

(Forts. sid. 819.)

JOFUROL

TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

Slut med bladlössens regemente,

om Jofurol-Bad sprutas över växterna. Finnes i flaskor från kr. 0:75 i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer.

VAD KOSTAR KARL XII:s SARKOFAG ?

En stockholmsguide om amerikanska turister

— GYLLENE SALEN ÄR DET MEST rogivande rum jag någonsin varit i, sade en amerikansk turist.

Arma människa, så han måtte ha det hemma! Han måtte bo särdeles oroligt, när en praktsal, där mosaikbitarna vimla under fötterna och jättekvinnor lura på en när ens hjälplösa ögon klättra uppför väggarna, representerar det högsta av frid han kan tänka sig.

Det är blott en av de kuriositeter, som surra omkring en gentleman-guide i aktion. För honom gäller det sannerligen att likt markens forna herdar ta gud i sin håg och valla sin hjord, ty underliga äro de turisternas vägar. Och allra underligast äro de amerikanernas.

Den ohöljt stirrande svensken vid trottoarkanten tycker nog i regel, att det bör vara en särdeles enkel sak att, behärskande tungomålet, fösa en skock vilna främlingar genom staden hur när och var man vill. Och det är inte utan, att ett småleende av blandat lika delar ohöljt intresse och stor skadeglädje pry och vanpryder hans annars nordiskt frusna drag. Intresset alstras av det stockholmska i hans själ, skadeglädjen av, för att tala A'damsspråk, medvetandet om säkerhet på hemmaplan. Amerika — det är någonting stort och högt och brett och mycket och ändå mer, som vill lägga sig ovanpå en och göra en platt och kväva en och sedan nyttja resterna till något ekonomiskt givande — så känns Amerika i mången svensk själ. Och att då se valda delar av detta tillplattande lands säkra folk i en otvivelaktigt landsortsmässig situation, hjälplöst forskande i gatukorsningarnas väderstreck och likt skrämde lamm skockande sig kring en liten svensk guide, som på hemmagjord engelska är situationens herre — si, det är eno dejelig syn.

Men den skadeglade begär ett stort miss-tag, när han utgår från, att det är en enkel sak att gentlemanguida en storrutig och frågvis flock genom Stockholm.

— Hur många mosaikbitar finns det i Gyl-lene salens golv? — svara själv, du skadeglade!

Där guiden traskar med en guldplomberad lorgnett-dam på ena sidan och en sandfärgad gogglesherre på den andra och efter sig en skock, som bildar ett enda stort frågetecken, då har han om dagen i ett dammoln och om natten i eldskrift som ledstjärna orden: vad

som helst, men *aldrig* svarslös. Vilka frågor som än ges honom, så måste han svara och svara tvärt. Och det är inte det lättaste, för säg mig, var en amerikan får sina frågor ifrån.

Vad vill en amerikan till exempel veta i

En av misserna ville ha ett paket hårt bröd.

Stadshuset? Arkitekten, konstnärerna, stilar-terna? Nej.

— När förgylldes statyerna på Stadshuset sist?

— 1926, sade guiden snabbt. Hur visste han det, frågar den samvetsgranne. Hör inte dit, när Mr. frågar, så får han svar.

Och inför stadens övriga sevärdheter.

Mr. och Mrs. införs i Nordiska museet. Diverse ting förbigås relativt likgiltigt.

— Detta är Gustav den andre Adolfs skjorta, som han bar vid Lützen, med blodfläckarna ännu kvar.

Utropen forsa. Mr: "Oh, Gostv Eidlif — oh yes, your king, isn't it? — och det är samma skjorta — wonderful — absolutely the same? — oh!

Mrs: Och blodet är precis samma som han hade i sig? Absolutely the same? Oh!

Mr:s ögon föllo på Riddarholmskyrkan.

— Vad kostar Karl den tolfte sarkofag? — 8000 dollars, sade guiden.

Mr:s ögon föllo på ett bostadsbygge.

— Vad kostar det för en familj på tre personer att leva i Stockholm?

Guiden kalkylerade snabbt — jag och pappa och mamma och våning och mat och värmeledning och kläder och nöjen och livförsäkring — Mr:s ögon tröttnade på bygget och föllo på en kyrkogård.

— Hur stort är dödlighetsindex i Sverige? Mr:s ögon föllo på en beväring.

— Hur stor är er armé, och hur är alltihop ordnat?

Och på en park.

— Vår för ha ni så många ekar i Sverige?

— Ekollönen, sade guiden blygt.

Gamla Riddarholmskyrkan, som skadat mycket under sina valv, har i sommar fått höra mångt sensationsmättat ting eka mellan pelarna. Tre rutiga flockar med tre kallsvet-tiga guider stodo inför sarkofagen längst framme i koret.

— Här står, sade förste guiden icke utan rörelse — ett minne av vår store konung Gustav Vasa och hans maka.

— Oh yes, sade de rutiga.

— Här se vi, sade andre guiden med en stolt svensk gest — ett minne av en av våra stora män, Magnus Ladulås.

— Oh yes, sade de rutiga.

— Here, sade den tredje guiden, lätt visande på föremålet — you have Torkil Knutson.

En av de rutiga högg guiden i armen.

(Forts. sid. 817.)

Damerna skulle dricka ur hornet.

Ekströms

Jästmjöl

Örebro Kem. Tekn. Fabrik

DÄR SJUTTONHUNDRA-TALET

EN SÄLLSYNT HERRGÅRDSIDYLL

På sin sommarresa till svenska slott och herrgårdar har Iduns korrespondent funnit en sällsynt pärla i Olivehult vid sjön Stråken i Östergötland. I denna gård, som står orörd sedan 1700-talet, finner man de intressantaste kulturminnen och en herrgårdsanda av mest förfinade slag.

Olivehult från sjön Stråken.

DET FINNS ÄNNU STÄLLEN, DÄR gammalt och vackert med envishet och kärlek trotsat tiden och dröjt sig kvar. Men de äro inte många. Därför blir man glad in i själen och varm om hjärtat, när man hittar en gård sådan som Olivehult, sagolikt vackert belägen vid sjön Stråken i Östergötland och omspunnen av minnen och romantik. Det kan ingen tro, hur mycket vackert den förnämt enkla byggnaden rymmer inom sina röda väggar och under sitt brutna tak.

Jag kom dit en afton, då parkens ärevördiga lindar kastade långa skuggor över de vida gräsmattorna och solen sjönk bakom Stråken efterlämnande de underbaraste skiftningar i dess kvällsblanka vatten. Från fönstren mot sjön är utsikten obeskrivlig. Närmast breder sig en parterr med en prydnadsträdgård från 1700-talet, till vilken ritningen alltjämt finnes kvar. Den är uppgjord av gamle riksgеографен G. F. Linnerhjelm, som i mycket satt sin prägel på detta säregna gamla hem. Så rakt utanför den mest idylliska lilla ö, till vilken en bro leder över. Och därutånför, Stråken.

Och därinne! Som en tjugande saga är alltsammans. Och som en saga låter berättelsen om hur de, som nu bo där, blivit delaktiga av detta paradys från flydda dagar. Det är ett ungt par med fyra glada småtingar — godsägare och fru Hadar Hedborg.

Gården är gammal, från 1300-talet minst,

hette först Hult, men efter överste Oliveblad, som ägde den vid mitten av 1600-talet, fick den sitt nuvarande namn. Men för att icke gå längre tillbaka, än vad denna byggnad varit med om, så uppfördes den någon gång på mitten av 1700-talet av major Chr. Riddersköld. Men sedan ytterligare hundra år tillbaka i tiden och till den dag, som är, har Olivehult aldrig varit utbjudet till försäljning, det har gått i arv, inlösts av släktingar eller överlåtits genom testamente. Och det är därför, som ingenting skingrats, det är därför, som de gamla inventarierna alltjämt finnas kvar, i de flesta fall helt orubbade århundraden igenom.

År 1785 kom Olivehult i riksgеографен Linnerhjelm's händer, och efter honom hade hans son, kammarherren Per Gustaf, egendomen till sin död 1875. Hans båda systerdöttrar, Leontine Bergensträhle, f. von

Platen, och Hilma von Platen ärvde den därefter, och vid fru Bergensträhles bortgång tillföll hennes halva del i egendomen döttrarna Hilma och Constance. Hos dessa gamla damer var herr Hadar Hedborg förvaltare, och så väl synes han ha skött sitt värv och så innerligt hade han vuxit samman med den gamla gården, att då den sista av de båda systrarna 93-årig avled år 1921, tillföll honom genom testamente en viss del av Olivehult jämte dispositionsrätten till byggnaden och dess inventarier — vilka skola för »evärdeliga tider förvaras på Olivehult.» Förvisso kunde varken herr Hedborg eller hans hustru vårda det gamla Linnerhjelm'ska arvet med större pietet, om blodsband knöte dem till de gamle, som levat här.

Den husesyn jag fick vara med om hade så mycket att ge, att jag kunde fylla sidor med beskrivningar. Men som utrym-

Godsägare Hadar Hedborg med fru och barn.

Den ställiga tennväggen i handkammaren.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.
Gods rum med telefon från Kr. 3:—.
Trevliga klubbrum.

GÖTEBORG
Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

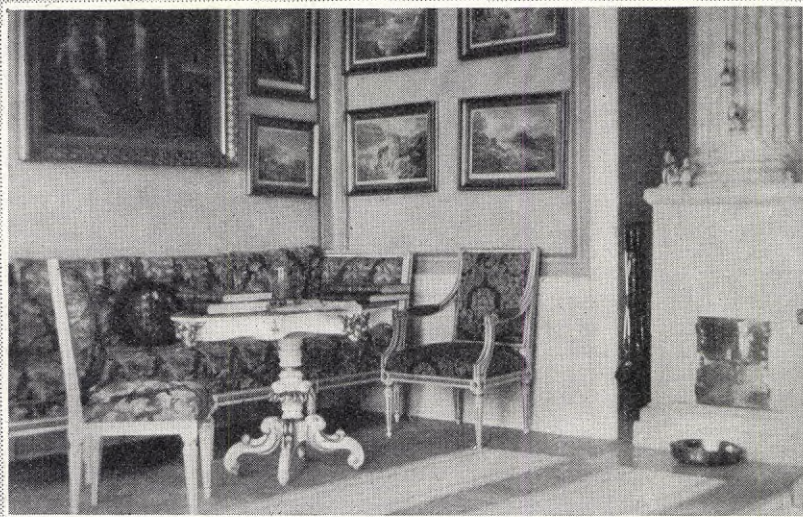
Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

överallt —
men begär
det halt!

LEVER "FÖR EVÄRDELIGA TIDER"

— OLIVEHULT I ÖSTERGÖTLAND.

Blå förmaket med gustavianska möbler.

Matsalen med den holländska 1600-talstapeten.

met ej tillåter detta, får jag nöja mig med att nämna något av det, som gjorde det djupaste intrycket.

Låt oss börja där nere. Överallt vita skurgolv, gamla breda plankor, och hemvävda mattor. Matsalens holländska tapet, målad på väv, har sett lika många år rulla hän, som timmerväggarna där bakom. I nischen på den stora, originella öppna spisen står sedan lika långt tillbaka ett par holländska nickegubbar, och brännvinspannan av rikt arbetad koppar och tenn — från den legaliserade hembrännings dagar — kom nog inte heller dit i går. På väggarna porträtt av de gamla ägarne, bl. a. major Riddersköld samt biskop Linnerhjelm, stamfar för sin ätt, och hans hustru, av vars hand brev alltjämt finnas förvarade i Olivehults arkiv. De vita empiriskänkarna digne av gammalt vackert tenn och malmsaker från Skultuna, som kommit dit genom en Mathiesen, gift med riksgeografens far i hans första äktenskap. Tvenne gästrum ligga också här nere. Gamla gustavianska sängar, Peranesis kopparstick på väggarna o. s. v.

Fru Hedborg för mig också ut till något för ett husmorshjärta rent överväldigande — stora handkammaren med dess tennvägg. Man kan på Olivehult servera stor middag på bara antikt tenn, tallrikar, karotter, fat. I mitten av hyllan står i en rad från golv till tak gamla utsökt vackra terriner i benvitt porslin. På motsatta väggen skinande blank koppar i ovanliga former. I taket stänger med bröd. Det mesta är museiföremål, som dock användas i dagligt bruk. Och där står vinet och jäser i en damejeanne — på Olivehult gör man sitt vin själv — riktigt vin, gott och farligt.

Här synes allt bestå av dyrgripas i dusinvis. Ett holländskt 1600-talsskåp rymmer porslin, som är en fröjd för öga och sinnen, gammal Sèvres och Rörstrand, Böhmiska glas m. m. Linneskåpet är ett helt rum, och fastän massorna på hyllorna förefalla att kvantitativt vara avpassade för

ett större hotell, så säger fru Hedborg, att det mesta just är i byken.

En trappa upp komma vi in i »Stora rummet», vars tapet ögonblickligen slår besökaren med häpnad och beundran. Den är äldre än huset, men varifrån den flyttats hit, vet man ej. Det är en lång historia ur gamla testamentet, som löper runt hela rummet målad på väv. Intill ligger »Gyllenladersrummet» eller »Paradsängkammaren» med sin praktfulla tapet, vilken före byggnadens uppförande suttit på en gård i närheten. I varje fält porträtt i olja av Linnerhjelm. Den väldiga paradsängen, som dominerar rummet, var en gång riksgeografens och hans makas paulun. Sängtäcket — ett praktarbete — är broderat 1742.

I friska, klara färger lysa än i dag sängomhängets många broderade blomster. Och så »Blå förmaket.» Så som det hyste sirliga rokokodamer i frasande siden och chevalereska gustavianer i kulörta frackar och pudrade peruker, så står det än i dag med sin förtjusande symmetri — två väggar exakt lika med vit, gustaviansk långsoffa med storblommig klädsel, bord och fåtöljer framför och ett litet bord vid varje fönster, allt lika och i rokokons snirklade stil. Och så den härliga gamla kolonnkachelugnen och barockkronan, som skimrar i violett. Väggarna täckas av ett trettiotal av J. F. Martins kopparstick. Det enda, som kommit dit något senare, är den läckra oljemålningen av riksgeografen och hans familj målad i Olivehultsparken 1807 av tysken Viertel.

Av de trevliga tingen i fru Hedborgs lilla rum må nämnas en Sergelmedaljong och en rad delikata akvareller med motiv från Olivehult, utförda av den kände tecknaren och kopparstickaren Jonas Carl Linnerhjelm, riksgeografens bror. I godsägare Hedborgs rum imponerar det väldiga skrivbordet, gjort för rummet och försett med en massa lönnfack o. d. Det har aldrig varit utanför rummet. Riksgeografens ritning till bordet finns naturligtvis kvar på platsen.

Även här hänga ett stort antal av J. F. Martins kopparstick — han var Linnerhjelmarnas gode vän och vistades ofta på Olivehult.

Ännu en trappa högre upp är det gamla Linnerhjelmiska biblioteket inrymt och ytterst väl och pietetsfullt ordnat. Tvenne antika jordglober på det stora biblioteksbordet och väggarna fyllda från golv till tak med utomordentligt värdefulla och sällsynta böcker och handskrifter. Bl. a. finner man här en komplett samling almanackor från år 1626, genom tre århundraden således, samt ett album, i vilket riksgeografens farfars farfar samlat namnteckningar och sentenser alltsedan början av 1600-talet.

Ja, detta var en mycket flyktig titt på de otaliga pärlor, som rymmas på Olivehult. Så mycket »grunkor», som finns där, så mycket, som inte syns, förrän lådor dragas ut och inlagda skåpsdörrar öppnas. Med något liknande andakt tog jag del av den förfinade gamla kultur, som utstrålade från de tusentals småting, som blivit ett med detta förunderliga gamla hem.

Och trots allt detta, trots den pietet, varmed allt detta vårdas, är det något av frisk, modern anda över Olivehult. Godsägare Hedborg är typen för en kunnig och driftig svensk jordbrukare, och egendomen skötes sannerligen inte efter några 1700-talsmetoder. Det är en stor, rationellt skött egendom med 50 arrendegårdar och stora skogar.

Det är tradition på Olivehult, att man efter middagen gör en promenad och tittar på fåren. Flera hundra stycken. Det var nu 120 små ulliga lamm, som utgjorde ett förtjusande inslag i den vackra tavlan. Och sedan dricker man kaffe med saffransbröd — det är också en obrytbar tradition. Och fastän Uppsalaflicka har fru Hedborg så genomsyrats av Olivehults anda, att hon förefaller att vara en idealisk husfru på landet. Här förenas på ett synnerligen lyckligt sätt gamla hävdvunna traditioner med moderna arbetsmetoder och modern komfort.

A. F—K.

Silkestvätt — — — kallt vatten och TROLLTVÅL

A'DAMFLICKOR PÅ HEMVÄG

GLIMTAR FRÅN A'DAM. AV BRIDE ADAMS-RAY

Kanadensiskan Catherwood var lika söt som ryktet förtält och tog första pris i höjdhopp.

Tänk att det är slut, och vi redan äro på hemväg! Tiden har gått så fort, dagarna ha skenat iväg lika kvickt som snälltåget, vi rusa iväg med. Ajö, ajö kära Holland, med dina kanaler och kvarnar och svarta och vita kossor! — Äh, tala inte om Amsterdam, om Kalvestraat och om Stadion, för då får jag tårar i ögonen... minns ni när vi... tänk den gången då... Allt hör redan till förfluten tid och räknas bland Minnena.

Ja, IX Olympiadens allmänna idrottstävlingar äro slut, och vi ha varit med på ett hörn och representerat Sverige! Vi ska inte nämna alla besvikelser och överraskningar, som mött oss. Tur för oss, att vi inte talat några stora ord eller gjort oss några större förhoppningar! Ändå behöva vi inte skämmas för oss precis, tycker jag. Med 8 poäng på 6 damer äro vi dock i proportion till den manliga truppens antal och poänger jämnställda med denna (så när som på 1/2 poäng). Att någon olycklig varelse sedan gått och dabbat sig eller haft otur, eller vad man vill kalla det, är en annan sak. Usch nej, låt oss tala om något annat.

Stadion var fullt till sista plats på söndagen, maratonloppet stora dag. Men jag vet inte, om det är lika populärt som t. ex. 1912, då vi sjöng om Sigge Jakobson, och vi småungar lekte maraton dan i ända med stora lagerkransar på oss. Men det var inte ett sådant öronbedövande jubel, när förste man gick i mål, som man föreställt sig. Och inte fick han någon lagerkrans heller! Stormande succés gjorde en löpare, som, när han släpade sig in genom maratonporten och fick syn på två före i sakta lunk, satte iväg med förtvivlans mod och rusade förbi dem alla i mål med blixstens hastighet. Folkets jubel!!

Så var det höjdhopp för damer! — Nej, nu är jag ju där igen! — Hör ni flickor, var det egentligen någon, som var så nervös som jag under tävlingen? Ja, du Maud, som brukar skena iväg som en kapploppningshäst ett par sekunder innan skottet går! — Ja, tror du inte jag tjuvstartade på försöket, fastän gubben sa till mej att vänta två sekunder mellan. Han trodde säkert, att jag inte kunde räkna!

— Säj, ni glömde väl för all del inte att skriva under amatöreden? — Nå, men har ni hört att folk undrar hur Inga kunde skriva under med lugnt samvete!??? — Jo, hon sprang ju som om hon hade betalt!!

Landskapet vi rusa förbi är sövande enformigt, fortfarande samma kanaler och svarta kossor! Så småningom börja vi för-

Det var denna gång den första som damer deltog i Olympiska spelen. Men det blir tydligen inte den sista, ty damtävlingarna blevo — kanske mot förmodan — en succés och tilldrogo sig livlig uppmärksamhet av såväl idrottsexperter som press och publik. Våra svenska flickor i allmän idrott, som höllo på att inte få komma med till A'dam, hedrade sig i den hårda konkurrensen, bl. a. ökade Inga Gentzel och Ruth Svedberg svenskarnas medaljskörd med två bronsmedaljer. Hur f. ö. stämningen och virket är i våra A'damflickor ger en i deras egen krets, fröken Bride Adams-Ray, med höjdhopp till specialitet, på Iduns begäran en glimt av i denna lilla skildring från flickornas hemresa. Teckningar av författarinman.

En elak bild av Inga Gentzel.

Amerikansk läktartyp.

Italien, U. S. A. och Afrika.

söka att i lugn och ro reda upp virrvarret av alla våra intryck. — Det allra, allra roligaste?

— Kvällen ombord hos svenskarna på Polonia, den skandinaviska turistångaren kanske? En sådan stämning och entusiasm få vi nog aldrig mer uppleva och kommer heller aldrig att glömma.

— Ånej, men ingenting går i alla fall upp mot en dag på Stadion med sol och musik och hejarop. Tänk när vi stod i givakt och sjöng Du gamla du fria för den blågula, som vajade på mittstängen! Då hade man gråten i halsen.

— Och minns ni alla dom där gubbarna på läktarn, där vi satt? Tänk, dom va från

*Iduns handarbetssida och
mönsteravdelning återfinnes
i medföljande bilaga.*

alla världens hörn. Amerikanerna va bestämt skarpast ändå (den där som bjöd mej på choklad t. ex.). Och italienarna i sina blåa jackor och käcka mössor va tjugiga, men lite för oljiga. Säg ni hinduerna sen med turbaner och små halmtrattar på huvudet? Men hörde ni när japanerna sjöng sin nationalsång. Så det lät!! Fast de va inte snällt att skratta åt dom, tyckte jag.

— Nej, tacka vet jag *tävlingsdagen!*... den härliga spänningen, alarmklockan som ringde tävlingssignal i omklädningsrummet, och gångarna man travade i som en cirkushäst före en galaföreställning. Och tänk när man så kröp upp ur underjorden och plötsligt befann sig mitt på planen omgiven av 4000 åskådare!!

— Äsch, du med din spänning!

— Nej, hör flickor, och låt oss komma överens om, att det *allra bästa* var, vad vi gröna nybörjare fingo lära av våra svenska idrottsmän ute i Bloemendaal på söndagskvällen. Deras uppträdande och föredöme gav oss en hel lektion i de elementära grunderna i tävlingsidrott. Äh, nog var vi väldigt stolta över våra svenska pojkar och inte minst över dem, som blivit slagna! De visste att bära sitt nederlag på det rätta sättet. Flickor, kläm i ett tre gånger trefaldigt leve för de svenska idrottsmännen!

Konsten att lida nederlag, ja. Det hade inte skadat med en liten lektion här och var bland de utländska flickorna. De, som t. ex. efter 800 metersloppet vräkte sig omkull på planen halvdöda av utmattning och en del stortjutande över sin dåliga prestation, utgjorde ett olycksbådande argument mot damernas fortsatta deltagande i Olympiska Spelen! Då var det en glädje att se vår Inga, lugnt och behärskat som efter en promenad, dra på sig sina skor och försvinna från planen blygsamt och obemärkt. Nej, vi gissade alla att detta damernas första försök skulle resultera i ett tillsvidare uteslutande och blevo därför desto mer förvånade och glatt överraskade, när vi fingo se Internationella Olympiska Kommitténs beslut om att bibehålla damtävlingar på programmet. Herrar kommitterade äro tydligen optimistiska och överseende varelsor, som förstätt, att alla äro barn i början. — TACK!

Men var säker på, att vi svenska flickor skola vara de första att sluta upp kring allmänna idrottens fana med det rätta sinne- laget och alla de egenskaper, som utmärka good sportsmanship, i det vi följa i våra manliga kamraters fotspår.

EN HATT. AV ELLA BYSTRÖM

HON HYRDE EN VILLA VID SALERNOVIKEN. "Ja, det är Salerno, som jag ser där borta, det är Medelhavet, som jag hör från morgon till morgon, och jag är verkligen jag", sade hon sig i hänryckning varje soluppgång.

"Och i dag skall John komma", tänkte hon denna särskilda morgon och steg ut på balkongen utanför sovrummet. Havet hälsade henne med sin susande, långsamma dyning, sin lukt av tång och sälta. Den svala morgonbrisen omsvepte henne varligt men så fullkomligt, att hon fick en förnimmelse av att vara oklädd, trots att hon bär sin sidenkimono. Hon sträckte i välbehag ut armarna och såg med halvslutna ögon över viken.

"I kväll passerar åter den vita båten udden, och John är ombord", tänkte hon på nytt. "Då är det solnedgång. Sedan skall vi gå i mörkret på vägarna och se de vita villorna skymta bakom ilexbuskarna. Jag skall berätta för John om de lyckliga människorna här bredvid — det var, när jag upptäckte dem, som jag började tro på lyckan."

Men det var långt till aftonen. Solen hade knappt kommit över de disiga höjderna i öster och ännu ej lyckats driva bort de lätta dimmorna över havet. Marta stödde armbågarna på balkongräcket och såg ned på stranden.

Som så ofta förut överraskade det henne, att morgonens fullkomliga tystnad ej var densamma som ensamhet och stillhet. På stranden och i det grunda vatten gingo män och ynglingar, fiskare i ivrig färd med att draga in näten, alla tigande, alla undvikande att göra det minsta buller.

Hon såg på dem med beundran. De rörde sig målmedvetet och behärskade väl sina seniga, brunbrända kroppar. De buro endast nödtorftigt med kläder. Hela tavlan kunde vara hämtad från antiken, tänkte Marta. Samma sätt att fiska, samma försiktiga tystnad. Fordom trodde morgonens fiskare, att havsguden skulle beröva dem fångsten, om de jublade över fiskelyckan. Kanske trodde de nu, att helgonen voro avundsamma.

"Hur kan man — helgon eller inte helgon — avundas någon lyckan?" funderade hon sedan. "Ju flera lyckliga människor det finns, ju större utsikt är det, att man själv skall bli

lycklig." Hon tänkte på familjen i villan bredvid, hon tänkte på att John kom i kväll. Hon log för sig själv, där hon hängde över räcket, och en ung brunbränd och glänsande våt fiskare, som av en händelse kom att blicka upp mot balkongen, log tillbaka och tyckte sig se madonnan själv, som i en blå mantel välsignade fisket.

Men Marta hade låtit blicken glida vidare. I terrass på terrass, förenade genom branta stentrappor, höjde sig stranden ur diset, ännu blott glimtvis solbelyst. Tre kvinnor, nunnor i svarta, vida dräkter och stora hättliknande huvudbonader, kommo vandrande upp från havet. "Varifrån kommer de?" frågade sig Marta. "Från någon sjukvaka? Från badet?" Hon visste inte, om det numera kunde vara nunnor tillåtet att bada i det fria.

Nunnorna gingo långsamt; stigningen var tung och dryg. "De ser ut som stora, trötta duvor, som söker sina bon i klipphålorna", tänkte hon, då figurerna stundom försvunno i ett stenvall mellan trapporna. "Trötta duvor med klippta vingar."

Nere under hennes balkong småpratade nu karlarna. Kvinnoröster, gällare och livligare, blandade sig i sorlet. Marta såg, att allsköns fiskar, humrar och musslor sorterades i korgar och kassar och buros bort. Det stilla och högtidliga i dagens id hade försvunnit. Sedan var Marta inte road längre. Hon njöt just ej av tanken på salustånden och fiskbodarna.

Dimmorna hade trollats bort. Nu brände solen. Marta rätade upp sig, tog ett par steg tillbaka in i dörröppningen och kastade kimonon av sig. Ett par ögonblick lät hon solvärmen genomtränga sin nakna kropp, säker som hon var att inte ses. Därpå gick hon in i det svala sovrummet och klädde sig till badet. Hon var ofta den första vid stranden.

Längre fram på dagen, då hon på väg upp från havet gick förbi den vita granvillan, såg hon Jacinto, den engelska familjens trädgårdsmästare och allt i allo sitta och röka sin pipa på muren med sonen i huset, Will, bredvid sig. Den sexåriga gossen försökte tala italienska, och Jacinto skrattade belåtet.

Will hälsade på Marta och ropade: "Det är bara Jacinto och mig, som är hemma."

"Var är pappa och mamma?" frågade då Marta, alltid intresserad av målaren och hans duktiga hustru. Och gossen berättade, att mamma farit till Neapel på några dagar för att träffa vänner, och pappa var ute med staffli och målarlåda — han skulle bli borta till sent på kvällen. Jacinto skulle laga Wills mat och lägga honom.

Medan Marta åt sin lunch, tänkte hon: "Vill John som jag, så skall vi åtminstone en eller två månader av året bo här och göra närmare bekantskap med den engelska målarefamiljen. Vi blir en lycklig utländsk koloni här mitt i Italien." Och hon såg för sig en liten gosse, ännu bara ett drömbarn, som Will skulle få ta hand om.

"Jag vet inte, varför jag dras till dem", tänkte hon. "Kanske skulle vi inte alls passa tillsammans". Den duktiga engelska frun, som med Jacintos hjälp skötte hela hemmet, skulle

kanske inte känna sympati för hennes, Martas, dagdrivarliv. Och något mer olikt John än den bredaxlade, högröstade, livskraftiga målaren kunde knappast tänkas. John, den för-synte världsmannen, som var mycket mer engelsk i sin rädsla för känsloutbrott än någonsin engelsmannen. Men lyckliga människor dragas till lyckliga, trodde hon.

Förra året hade de flyttat in i sin nya villa, arbetsamma, ivriga att med sina begränsade tillgångar skapa ett vackert hem. De voro ständigt i trädgården, som skildes från Martas tomt blott av en ganska låg mur, och hon hade hört, vilket glatt och förtroligt samförstånd, som rådde mellan makarna.

I skymningen blåste ångbåten ute vid udden. Marta spratt till av glädje. Äntligen! Sedan greps hon av en känsla av frid. De många åren av längtan, jagande oro och brinnande iver voro förbi. John var hennes, endast minuter skilde dem ännu åt. Hon drog en lång, lycklig suck, kastade sin stora vita sjal över axlarna och började långsamt nedstigandet mot stranden och båthamnen. När hon passerade under muren till den engelska villan såg hon upp mot fönstren. Det var mörkt överallt. Lilla Will sov, och hans mamma sände nog just nu en tanke till sin älskling och till mannen.

Halvvägs ned mötte hon ett par, ett älskan-de par. Figurerna höjde sig över muren som mörka silhuetter mot det blanka vattnet. Marta log. Vem skulle väl om en stund se ett nytt par avteckna sig just där i kröken? Arm i arm som dessa nu. Hans huvud böjt över henne.

Plötsligt gick hennes dröm itu. Mannens silhuett föreföll henne så bekant. De breda axlarna, huvudets form, det lockiga håret!

Paret gick förbi henne. Marta hade sett rätt, mannen var den engelska målaren. Han gav henne en blick, mörkret var ännu ej tätare än att hon uppfångade den. Han hälsade inte, fastän han måste ha känt igen henne.

Kvinnan vid hans arm var en ung, synnerligen elegant dam med en hatt djupt neddragen över ögonen, en sådan hatt, som Wills mamma aldrig skulle drömt om att bära.

I Engelska kyrkan i Stockholm sammanvigdes fredagen den 3 augusti mr James White och fröken Britt Lenhardtson, dotter till tandläkaren Albin Lenhardtson, Stocksund, och hans maka, född Schröder. (Lamm, foto.)

I Kalmar slottskyrka sammanvigdes torsdagen den 19 juli disponenten i Karlskrona porslinsfabrik John A. Johansson och fröken Signhild Johner, Kalmar. (Atelier Wisth, Kalmar, foto.)

Hon som alltid väntar . . .

Känner Ni till henne, hustrun, fästmon, modern som alltid sitter och väntar på sin herre och man eller son? Annars presenterar professor Alma Söderhjelms henne i nästa nr av Idun i ett spirituellt och roligt kåseri.

Köp Idun nästa vecka!

SOMMARSKÖRD I FILMLAND

NYHETER SOM VI SNART FÅ SE.

Sommarens svenska filminspelningar äro nu snart avslutade. Förutom Strindberg-filmen med Lars Hansson i huvudrollen blir det två filmer i den gladare stilen. Sigurd Wallén har gjort en film av sin succéspjäs "Janssons frestelse" med Margita Alfvén och Edwin Adolphsson i huvudrollerna. Gustaf Edgren står för "Svarte Rudolf", en äventyrsfilm, som Erik Axel Karlfeldts dikt fått ge något stoff åt, men som annars är diktad av Sölve Cederstrand.

Stina Berg gör i "Janssons frestelse" åter en av sina förtjusande tant-typer.

En ann' är så god som en ann' — — — Scheiken är svensk och heter Fridolf Ruhdin, öknens är också svensk och förlagd till ett sandtag i Mälaren och hela denna exotiska miljö får man se i filmen "Svarte Rudolf".

Ett älskande par i en romantisk omgivning: Margita Alfvén och Edwin Adolphsson i "Janssons frestelse".

En käck och söt kör-sven är Margita Alfvén också ibland.

Inga Tidblad gör den kvinnliga huvudrollen i "Svarte Rudolf" och här ser hon ut att inte vara alldeles okänslig för den unge flygaren och hjälten i filmen, en debutant vid namn Karl-Erik Berg, som i privatlivet är studerande vid Stockholms Högskola.

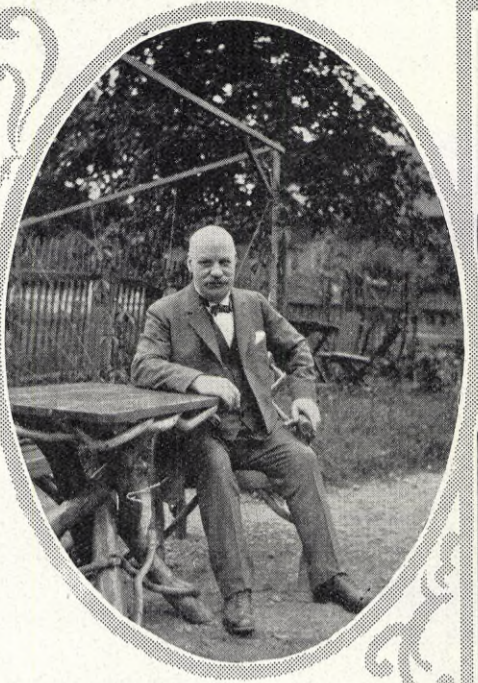

SOMMAR OCH SEMESTER

BEKANTA SVENSKAR PÅ BADORT.

Kamrer John Mæchel och fru, Karlstad, äro trogna Marstrandsgäster.

Redaktör Emil Norlander vilar och vitsar i Södertälje.

Kammarrättsrådet Hans Asplund, Stockholm, med fru i kringlornas stad.

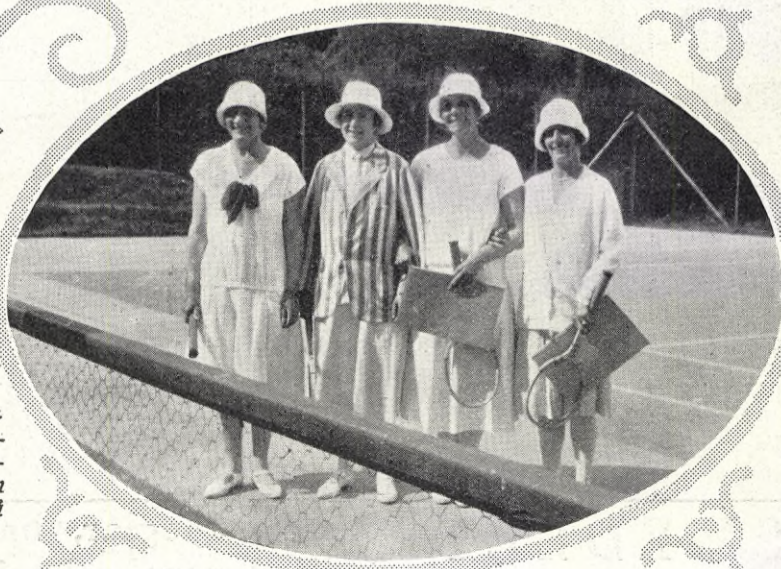
Lektor Hjalmar Alving ser gärna på sitt land och andras per cykel.

Fru Vera von Bahr och fru Hildur Slöör i en idyllisk omgivning i Marstrand.

Sveriges minister i Washington Wollmar Boström semestrar på Särö.

På tennisplanen i Särö — fr. v. fru Ella Ankarcrona, f. Seaton, fru Mary Boström, f. Seaton, fru Anna Murray, f. Grill, och friherrinnan Inga Dickson, f. Damkier.

I D U N S M P O R T R Ä T T G A L L E R I

JULIA LÖWENBORG.
Fröken, Kalmar. Dotter till kommandörkaptenen C. F. Löwenborg och hans maka, född Hammarskjöld. 85 år den 20 augusti.

ISOLDA MÜNTZING.
F. Sundström, Göteborg. Änka efter ingenjören Janne Müntzing. 75 år den 17 augusti.

ANNA HEDBORG.
F. Liedberg, Stockholm. Änka efter sjökaptenen Fritz Hedborg. 75 år den 20 augusti.

ANNA MELIN.
Fröken, Enånger. Under 43 år verksam som barnmorska i Enångers församling. 70 år den 13 augusti.

SELMA ANDRÉN.
F. Sandstedt, Nässjö. Maka till överläraren Justus Andrén, Nässjö. 65 år den 16 augusti.

ELLEN LAGERHEIM.
F. Sylvan, Stockholm. Änka efter friherre Theodor Lagerheim. 65 år den 20 augusti.

HELLEWI SUNDVALLSON.
F. Brolin, Bollnäs. Maka till majoren Esten Sundvallson. 65 år den 23 augusti.

LOUISE BERGWALL.
F. af Klinteberg, Gävle. Maka till bergsingenjören Rustan Bergwall. 60 år den 18 augusti.

GERDA THAM.
F. Lundgren, Oxelösund. Maka till generalkonsul Percy Tham. 60 år den 18 augusti.

INGRID HEIJKENSKJÖLD.
F. Dahlberg, Korsnäs. Maka till brukspatronen Knut Heijkenskjöld. 60 år den 20 augusti.

GOTTON FISCHERSTRÖM.
F. von Horn, Lund. Änka efter kapt. vid N. Skånska Infanterireg. H. Fischerström. 60 år den 23 augusti.

GERDA MATTISSON.
F. Nilsson, Eslöv. Maka till järnvägsläkaren d:r Walfrid Mattisson. 55 år den 10 augusti.

ANNA STÅLHAMMAR.
F. Wester, Södertälje. Maka till majoren Roland Stålhammar. 55 år den 14 augusti.

EBBA ANDERSSON.
F. Bergensträhle, Stockholm. Maka till ingenjören Hugo Andersson. 55 år den 23 augusti.

ESTER NORDWALL.
F. Beijerhielm, Stockholm. Maka till grosshandlaren Birger Nordwall. 50 år den 18 augusti.

ELISE ADELSKÖLD.
F. Hennings, Stockholm. Maka till direktören Karl-Fredrik Adelsköld. 50 år den 19 augusti.

GERDA LILJEDAHL.
F. Håkansson, Östersund. Maka till rådmannen Birger Liljedahl. 50 år den 19 augusti.

MAJSEN STACKELBERG.
Fröken, Norrköping. Bankkassör. Dotter till majoren, greve A. R. L. Stackelberg o. hans maka, f. grev. Spens. 50 år den 19 augusti.

PAMELA ÖRNMARK †.
Fröken, Enköping. Enköpings äldsta innevärdare. * 1824, † den 27 juli.

EVA FRANCKE †.
F. Billing, Landskrona. Änka efter bankdirektören O. G. Francke. * 1852, † den 16 juli.

PUTSMEDLET
Ni fördelaktigast använder för

fönster, speglar, badkar, kakel, vitmålad panel, aluminium, kranar, mässing, nickel, tenn, vita tygskor m. m.

är

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Plikten bjuder att ge barnet ett hem.

"Rådlös" har med sin fråga i ett föregående nr — den gällde om hon skulle ta sin mans barn med en annan kvinna till sig i makarnas gemensamma hem — knappast uppväckt någon diskussion, men däremot en storm av deltagande, som tar sig uttryck i högar av insändare på redaktionens bord. De flesta råda henne att ta pojken till sig och ge honom ett hem. Att införa alla dessa inlägg in extenso tillåter inte utrymmet, desto mer som de äro så likartade — vi göra några utdrag.

"Ert hem blir lyckligare", säger "Gretchen i Göteborg". "Ni får frid och sinneslugn när barnet blivit ert. Gossen får Ni måhända glädje av och Er man skall se det vackra i Er handling och med all innerlighet bliva fäst vid hemmet och Er." "Då gossens mor är död, är det Eder plikt att ta hand om barnet", säger "Icke rådlös". "Och det borde bli Er en kär plikt att älska, vårda och fostra till en praktig man en liten ömhetsträngande hemlös gosse, som kanske annars (genom Er själviskhet) skulle gå under i den hårda, kärlekslösa världen." "M—th A." tror att minnet av den döda kvinnan snart skall förblekna och inte lämna någon skugga över hemmet, dessamma anse sign. "En som luttrats genom mycket lidande" och "En annan olycklig mor", som dessutom påpekar faran för att om inte hustrun tar barnet "maken ständigt skall tänka på den lille och därmed bitterheten få makt även med honom." Mannen i situationen, som bekänt allt för hustrun, får beröm av flera insändarinnor för sitt mod — man har tydligen bittra erfarenheter om motsatt beteende av männen i dylika ting. "En like" tycker att mannen varit en hjälte och citerar sedan "det är mänskligt att fela, men gudomligt att förlåta." Liknande försonliga instämmanden av "En mor", "Saga Törne" f. fl., av vilka den sistnämnda gärna skulle vilja höra av "Rådlös" i privatbrev i framtiden. (Red. har signaturs adr.) På samma linje går "En erfaren hustru", men hon får fram ännu ett par problem ur frågan:

Nu återstår att taga reda på om han med visshet kan säga sig vara barnets far, att intet tvivel råder härom.

Ni säger Ni sörjt över att icke äga barn; Ni säger att hemlivet ej kan bli lyckligt, när detta nu blir upptaget! Jag skulle vända om frågan och säga huru skulle Ert liv kunna bli lyckligt då ni båda alltid skulle tänka med självförebärse på detta lilla stackars barn, utkastat i världen. Och därtill en gosse som fädren i allmänhet önska sig!

Er man skall tillbedja Er för Eder godhet och alltid längta hem till Er båda.

"Gör det du vill ha gjort, när du skall dö", säger Rabelais och det tror jag är det enda rätta.

Så måste ni även fråga Er själv om Ni är så utan all skuld i detta hans felsteg, om Ni varit kallsinnig och likgiltig, det finns så mycket som spelar in i äktenskapets alla vardagsförhållanden; olika temperament är icke minst skuld till sorg och olycka!

Jojo.

Signel Berm ömmar för den svåra situationen vari "Rådlös" kommit och säger:

Då Ni nu fått Eder mans bekännelse, som troligen föregåtts av otroliga själskval från hans sida, och Ni sålunda vet allt, kan ju omständigheterna ändå av intet förvärras. Ni kan aldrig få detta ur Edra tankar. Medvetandet om, att Er man är far till ett barn finns ju alltid hos Eder. Ni vet, att det finns ett litet hemlöst och föräldralöst barn, vars upphov Er man är. Detta kan Ni ej på något sätt komma ifrån.

Älskar ni ännu Er man, så går det lättare att göra det, han ber Er om. Men har Er kärlek krossats av detta, blir det omöjligt. För barnets skull vore det väl, om Ni kunde övervinna Eder själv och bli en mor för barnet och giva det en far och ett hem.

Kanske skulle Ni kunna lära Er att hålla av gossen, trots att Ni ej är hans mor, och då blir allting lättare. Ni visade därigenom, att Ni vore en stor och god karraktär, och alla, som visste om Er handling av självövertvinnelse och självuppföring, skulle beundra och högakta Er. Er mans kärlek finge nu riklig näring, hans tacksamhet bleve stor, och kanske blev detta till lycka för Eder alla.

För det värmlösa barnets skull, som inte rör för något, för Er mans skull, som längtat efter ett barn, för Er egen skull, som får tillfälle att visa, vad en

god kvinna förmår, uppfyll Er mans önskan och förlåt!
Signel Berm.

Fadern och pojken mot modern.

Men "En, som prövat" ger några beska piller. Och hennes signatur har onekligen en viss vikt:

Ni har rätt, att varje kvinna med hjärta i bröstet och en smula mod inte ett ögonblick skulle tveka i Er situation. Jag har stått inför samma problem som Ni, naturligtvis inte exakt samma, men ett problem med samma konfliktmöjligheter som Ert. Skillnaden var egentligen blott den, att min mans förhållande aldrig var någon hemlighet för mig, inte heller att han hade en liten son, som han älskade.

Jag stod som Ni inför valet: säga nej till min mans bön eller uppoffra mig — ty jag kände, att det skulle bli en uppoffring. Jag anade inte då, hur stor den skulle bli, då hade jag aldrig gått med på det. I alla fall tog jag gossen i vårt hem. Han var då åtta år gammal, nu är han femton. I sju år har jag alltså lidit följderna av mitt steg, som jag dock tog lydande en osjälvisk kärlekens impuls.

Jag hade, som Ni väl gör nu, tänkt mig, att vi två, gossen och jag, skulle lära oss hålla av varandra, att han skulle ersätta mig den lille son som jag förlorade tre dagar efter hans födsel. Men det blev inte så, och det är egentligen alldeles naturligt, att det inte blev så. Inom ett år var vårt hem så fullt av sprängämnen, så vi alla hade förmligen svårt att andas där. Vårst hade jag det. Den första stora svårigheten för mig var att se pojken. Jag hade aldrig sett honom förrän han definitivt kom till oss; jag hade inte en aning om att han var så otroligt lik min man. Och denna likhet har tilltagit år från år — Ni kan nog inte nu sätta Er in i, vilken plåga det är, att se en annan kvinnas son gå omkring som en avbild av Er man.

Sedan började stridigheterna om pojkens uppfostran, som väl förekomma i de flesta familjer. Vi hade en helt olika syn på barnuppfostran, som utlöste sig i ovänlig kritik och skarpa ordstrider. Och det, att vi stredo om detta barn, gjorde, att det kom något förbittrat i våra tvister, som fick oss att gå längre än vi ville. Efter ett par år voro mina nerver nästan slut.

Så kom det värsta, det som vi lida under ännu och som gör vårt äktenskap nästan outhärdligt. Allt eftersom pojken växte upp blev det allt tydligare, att vi två, pojken och jag, aldrig skulle få någon glädje av varandra. Instinktivt och oresonligt slöt han sig till sin far, och de två blevo med tiden nästan som främlingar för mig. De höllo alltid ihop, sutto jämt och pratade om sitt, och min mans kärlek till denne son växte för var dag så att jag kunde se det. Jag undrar alls inte på det, det är en förtjusande liten pojke, intelligent och ömsint, och jag ville och längtade under dessa år inte efter något annat, än att få bli den tredje i deras förbund. Men allteftersom min mans kärlek till sonen växte, minskades hans kärlek till mig, jag tror att han allt oftare hörde den undermedvetna rösten: du är inte min sons mor, och inte blod av mitt blod. Och detta att gossen inte tyckte om mig, gjorde sitt till att min man till sist såg nästan fiendligt på mig. Så är vår situation nu, om vintrarna är gossen i skola i staden, då går min man rolös omkring, men ferierna äro en enda jubeltid för dem. Jag står alltid och evigt utanför. Därför råder jag Er, tag honom *inte*, det kan bli Er lycka, men det kan också — och förr — bli Er stora, stora olycka.

"En, som prövat."

I detta inlägg torde emellertid det mesta av vad som sagts i frågan sammanfattas:

I denna situation finns väl endast en lösning, den, att ge barnen det hem Ni har att bjuda! Ser ni då inte ödets fingervisning, som lägger ett barn i Edra händer, eftersom ni ej kunde ha ett eget? Låt skuggorna komma, driv dem på flykten genom att möta dem med ett tacksamt leende på läpparna, tag pojken med öppna armar och var den mor för honom, som han behöver. Hur kan ni bara tveka en minut? Pojken kommer att värda och akta Eder, mannen att älska eder dubbelt, ni själv anar ej, vilken styrka ni får genom denna handling. Vad fruktar ni? Utgifter? Knappast kan dessa betyda något. Hågkomster? Med tiden bliva dessa bleka och skola försvinna mot bakgrunden av det liv, som det skall komma att gestalta sig med pojken i skötet av Eder familj!

Tag pojken med detsamma! Vad världen säger har i detta tidevarv inget att betyda, endast vad moralen av den enskilda bjuder.

Barnlös — barnkär.

Stanna, kära . . .

*Käraste, luta ditt huvud
och lägg det invid mitt bröst.
Jag bär något tungt härinne.
Det känns som det vore en höst
med svarta stormmoln som jaga.
Det är något vasst och tungt.
Kära, du är som en saga,
någonting lyckligt ungt.*

*Käraste, gå ej ifrån mej,
smek mej med händerna mjukt,
lent över kinder och panna.
Jag är något gammalt sjukt,
men du är livet och våren.
Blommar väl världen ännu,
eller ser jag blott i feber?
Å, jag vet, det är du.*

*Å, det är du som giver
himmelen skimmer och glans.
Å, det är du som bär på
en sol bak din ögonfrans.
Så gå ej ifrån mej. Livet
blir då så dystert och kallt.
Stanna, kära, du är mej
våren, livet och allt.*

ÅKE LIND.

Elisabeth Wærn-Bugge 60 år.

Fru Elisabeth Waern-Bugge fyllde den 8 aug. 60 år. Fru Waern-Bugge har under dessa år hunnit genomlöpa en mindre vanlig intressekurva. Hon började med studier i musik i Göteborg, Oslo — då Kristiania — och Berlin, och gick därefter resolut över till målarkonstens område. Från målning till mönsterteckning är ju steget sedan inte så långt — som konstslöjds- och handarbetsvän har fru Waern-Bugge gjort en betydande insats, bland annat som direktis för Föreningen för svensk hemslöjds försäljning. Hon är även ett levande bevis på, att äkta kvinnlighet inte behöver utesluta sinne för vidare och allmänligare ting: 1920 blev hon ledamot av Liberala valmansföreningens styrelse och har sedan dess varit starkt politiskt intresserad och verksam, med ledamotskap i Kvinnornas fredsförenings styrelse som toppunkt.

Dessutom har fru Waern-Bugge hunnit med litterär verksamhet och givit ut åtskilliga böcker, både rent skönlitterära arbeten och facklitteratur. Även Idun har haft glädjen räkna henne till sina medarbetare. Vår hyllning!

K U S I N E R, F Ö R E N E N E R

AV VERA v. KRÆMER.

KUSINER SKA INTE ÄRVA VARANN.

Kusiner leka med varandra som barn och äro som syskon, men vanligen utan syskons kiv, de äro ju inte så nära inpå. Men de äro barn till fars och mors syskon, gemensamt uppleva de julars och helgers bekymmerslöshet och de långa, svenska somrarna. Tillsammans genomlida de den vuxna släktens konstheter, det blir en gemensam sak för kusinerna om morbror är snäll och glad, gladare än fadern kanske är, eller om morbror är en bitvarg eller en slarver och om faster är skarp i sitt tal och om unga moster inte fått den hon egentligen skulle ha.

Så gå åren och kusinerna få var och en sitt att tänka på och de skiljas åt, äro kanske med på varandras bröllop, men sedan går var och en sin egen väg ett slag. Och åren gå ännu litet till och de förenas åter och blicka gemensamt tillbaka på släkten och sig själva och börja se klarare i alla anlag och hugskott och irrvägar.

Det är ett band emellan dem, som icke brister, det är inte utsatt för hårda påfrestningar, det töjes inte — man ger kusinen rätt att vara sig själv, men bandet finns.

Här i Sverige äro vi många som ha kusiner i Amerika. Fars och mors syskon reste ut som unga och syskonbarnen växte upp i underliga förhållanden. Det kunde gå år, då man inte skrev, de äldre gjorde kanske ingenting vidare för sammanhållningen. Men förr eller senare kände kusinerna ett behov av att komma i kontakt. Kusinen i främmande land ville veta att han hade en släkt, han ville kunna ställa upp fotografier och säga — det är mitt folk, det där, den där herrn är till och med en farbror till mig, den där vackra flickan är min kusin och det är hemmet de bor i.

Och det dör någon i släkten och man skickar till kusinen i Amerika ett minne — guld-

klockan som varit morfars ska gå dit, morfars var gramse på amerikafararen, det var egentligen därför han reste i sin ungdom. Men för att det skär sig, är bandet icke brus-

Skolflickan i slottet.

Teleborgs flickpension — ett minnesrikt slott där en skola nu residerar.

I SITT TAL VID ÅRSAVSLUTNINGEN VID flickpensionen å Teleborgs slott vid Växjö erinrade skolans inspektör om den store man, som för något mer än 100 år sedan bebodde just den plats, där Teleborg nu ligger. Det var Esaias Tegnér, som i egenskap av biskop i Växjö före sin inflyttning på Östrabo bebodde "Tuvan", belägen just på den höga, graninbäddade udde, från vilken den Bondeska granitborgen nu höjer sina tinnar mot skyn.

Det är ett härligt ställe för unga flickor att få fullborda sin utbildning på — ett ståtligt, romantiskt slott, där rika tillfällen givas till härdande och utvecklande sport i en naturskön och hälsosam trakt. Vackra vår- och höstdagar ser man de hurtiga flickebarnen på tennisplanen eller körande eller ridande den nätta ponny, som hör stället till. Och på vintern genljuda omgivningarna av glada rop från flinka skid- eller skridskoåkare, och som dragare för sparkstötting på isen begagnar man sig av en hel rad av Teleborgskennelns berömda collihundar, flickornas stora förtjusning.

Dessa fröjder bidraga visserligen till trevnaden men äro naturligtvis icke det viktigaste. Skolans föreståndarinna, fru Elsa Kjellander—El Kirsh, har utexperimenterat en speciell form för utbildning, som icke förekommer vid någon annan flickskola. Hon lägger an på individuell undervisning och att hastigt hjälpa fram sådana elever, som kunna och vilja tillägna sig en snabb utbildning i just de ämnen, som ligga för deras kynne, liksom att å andra sidan bereda möjlighet för flickor, som av klenhet eller annan anledning ej kunna forcera arbetet, att i den takt, som passar dem, tillägna sig kunskaper och färdigheter. Vad man särskilt lägger an på är en sund utveckling samt att ge eleverna den touche av kultur och allmänbildning, vilken betyder så ofantligt mycket för en flickas vidare möjligheter.

Förutom de vanliga skolkurserna t. o. m. 8 klass givas särskilda kurser i språk, litteraturhistoria, musik, hushåll och handarbete. Engelska är dagligt samtalsspråk. Infödda lärarinnor svara för undervisningens effektivitet. Från hösten kommer Mendieck-gymnastik att införas och ledas av en lärarinna, utbildad vid det danska institutet. På de unga flickornas etiska fostran nedlägges kärleksfull omsorg och fru El Kirsh är ytterst noga med att anförtro sina elever endast åt verkligt förstklassiga ledarinnor.

Andan på Teleborg är städe den mest sympatiska — man märker, hur väl lärarinnor och elever trivas med varandra, och det är inte svårt att av flickornas uppträdande utläsa den i alla avseenden hälsosamma inverkan de rönt av ett eller några år på Teleborg.

A. F.

tet och de unga knyta det fastare, de ha icke varit osams.

Så dör kusinen i Amerika. Och han menar att pengarna ska gå tillbaka hem. Inte direkt till den eller den, men pengarna ska automatiskt komma till dem, som varit i syskons ställe där hemma. Det kan bli till en god hjälp också, ett handtag tvärs över havet, en betungande skuld, som kan lyftas bort av barnet till fars och mors syskon.

Men kusinerna i Amerika veta inte, att om de inte skriva papper på det, så komma inte pengarna till Sverige. Vad det blir av pengarna, vet jag inte. Men jag vet att de barnlösa kusinerna i Amerika alltid tro, att det de äga egentligen skall gå hem som en naturlig sak — till kusinerna, till Sverige. Och så blir det lag på, att så ska inte ske.

Vi här hemma få ju reda på lagen och kan skriva ett testamente. Men hur många är det som göra det? Det är så få som riktigt ha reda på sådant och här, där det inte gäller tvister syskon emellan: "Han har fått så mycket redan i livet, ska han ha lika mycket sedan också? Hon har gått hemma och vårdat sin far för ingenting, ska det inte räknas?" och så vidare, de som äro ensamma och ha en kusin, som slitit ont i Amerika, som stöttes ut i unga år, de tro som en självklar sak, att kusinen ska få den lilla summan en gång. Det blir inte mycket, omräknat i dollars. Inte så mycket som tvärtom. Men det är för dem en självklar sak, en del av bandet mellan dessa, som varit som syskon, som har samma släkt på nära håll, samma minnen, samma anlag.

Nu ska det inte vara en självklar sak. Kusiner är ingenting, säger lagen, det är bosch.

Kusiner, förenen er. Skriv papper på det och hjälp varandra.

Maria Norell 80 år.

Maria Norell.

Fröken Maria Norell — dotter till kyrkoherden Norell och hans maka, född Berg — blev efter att ha genomgått Södra lärarinneseminariet i Stockholm, knuten först vid Söderhamns och därefter Kristinehamns flickskolor, sedermera sökte hon och vann inträde vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm.

Som ett bevis på den fart och energi som präglade hennes arbete kan anföras att vid slutexamen, dåvarande professor Törngren och överste Nyblaus betecknade hennes avgångsbetyg såsom det vackraste som lämnats någon elev.

Därefter var vägen ej lång till Högre Lärarinneseminariet eller nuvarande Normalskolan vid Riddaregatan, där fröken Norell fann ett gott fält för sina kunskaper och sin arbetsförmåga.

De senaste årtiondena har fröken Norell tillbragt i Södra Europa, upptagen av sjukgymnastik och massage till dess hon sent omsider drog åter till hemlandet och Stockholm, där hon nyligen firade sin 80-årsdag i kretsen av släkt och goda vänner.

En trotjänarinna.

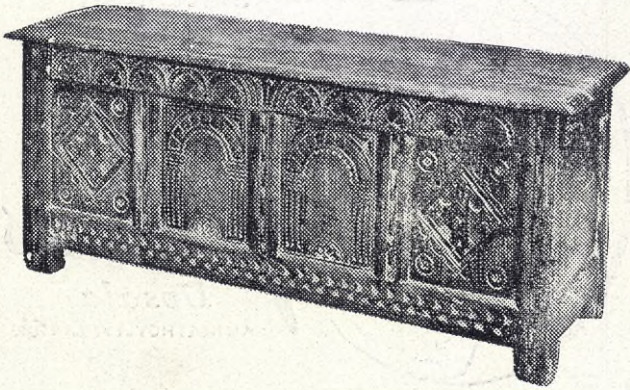

Cecilia Månsson.

I våra dagar, då jungfruproblemet för husmodern är det om inte olösliga så dock dominerande och bekymmersamma, är det dubbelt kärt för Idun att få ge en honnör åt en trotjänarinna av den gamla stammen, och därtill en sällsynt värdig representant för trotjänarinnornas utdöende klass. 45 år i tjänst hos samma familj kan trotjänarinnan Cecilia Månsson se tillbaka på, när hon den 2 september fyller 60 år. Som 15-åring kom hon till fru Oliva Njeblius, född Billing, och överflyttade sedan sina trogna tjänster på hennes dotter och senare dotterdotter. Bakom dessa fakta anar man ett stort mått av osjälviskhet och arbetsamhet, som gör henne väl värd en eloge, då hon nu av åldern tvingas vika från sin livslånga post.

Äldre byggnader sakna ofta de bekväma inredningsdetaljer som präglade interiörerna av i dag. Genom ombyggnad och modernisering kan man dock ernå tidsenliga resultat. Med utgångspunkt från en praktisk plandisposition samverka väggbehandling, möbler och belysningsanordningar till en komfortabel totalverkan. Ritningar till sådana ombyggnader lämnas av firman

DAVID BLOMBERG
KUNGSGATAN 35

som, efter besök på platsen, utarbetar ritningar och kostnadsförslag.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Avesta: Avesta-Posten.	Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Piteå: Norrbottens Allehanda.
Borås: Borås Tidning.	Skara: Skaraborgs Läns Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Skellefteå: Skelleftebladet.
Falkenberg: Hallands Nyheter.	Skövde: Skaraborgs Läns Annonblad.
Falun: Falu-Kuriren.	Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Gävle: Gefle-Posten.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Halmstad: Halland med Halländingen.	Säter: Sätters Tidning.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.	Söderköping: Söderköpings-Posten.
Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.	Södertälje: Södertälje Tidning.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Tranås: Tranås Tidning.
Hörby: Mellersta Skåne.	Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Uddevalla: Bohusläningen.
Kalmar: Barometern.	Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Upsala: Tidningen Upsala.
Köping: Bärgslagsbladet.	Vadstena: Östgöta-Bladet.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Visby: Gotlänningen.
Linköping: Östgöten.	Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonblad.
Ludvika: Ludvika Tidning.	Västervik: Västerviks-Tidningen.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.	Västerås: Westmanlands Allehanda.
Lysekil: Lysekils-Posten.	Växjö: Nya Växjöbladet.
Malmö: Skånska Aftonbladet.	Ångelholm: Engelholms Tidning.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.	Örebro: Örebro Dagblad.
Mjölby: Mjölby Tidning.	Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.
Mora: Mora Tidning.	Östhammar: Östhammars Tidning.

varit på Drottningholms teater utan att tvinga sin guide att dikta upp en bestämd plats, där Gustav den tredje vilat sin kungliga person, och sedan själv satt sig där med ett saligt guldleende och med osvikligt intresse insupit svenskens halvfabulerade kungaaneddoter. Det sammanhänger nog med deras stora vinnande barnslighet, detta, att de, urdemokraterna, älska allt som ha med kunglig ståt och värdighet och makt att göra. De ha för dem något av sagans skimmer över sig, dessa människor, kring vilka ett land rör sig i vördnad och traditionsmättad hyllning.

Annars står amerikanen på jorden med båda fötterna. Därav alla hans frågor om smådetaljer och oväsentligheter. Allt bör för honom ha ett praktiskt skäl, alltså frågar han varför den pelaren är rund och den åttkantig. Och det mest praktiska av allt jordiskt är ekonomi. Alltså: vad kostar det? Att pengarna ha makten, det begreppet har ju amerikanen så gott som skapat, i varje fall stärkt, därför går det över hans horisont, att det finns saker, som inte kunna köpas. En amerikan, som såg slottets gobelängskatt, fann som bästa uttryck för sin beundran: för dessa skulle ni kunna betala hela Europas skuld till Amerika.

Men jorden är stundom trist, man behöver lite sensation också. Allt som osar sensation har ögonblickligen amerikanens intresse. Allt, som är litet större, litet finare, litet värdefullare, än det han såg nyss, är värt att entusiastiskt beaktas.

Till sist ett utdrag ur en guides dagbok:

"Fredag. I morse fick jag ett sällskap på fyra personer, tre damer och en herre. Damera kommo från Göteborg och voro ursinniga på Sverige i sin helhet, därför att de inte fått rum tre stycken och 200 kilo packning i 20 kollin i en bil genom Sverige utan hade måst sitta på koffertarna. Alltså var Sverige ett "rotten country" och de skulle aldrig komma tillbaka mera. Här gällde att slå ett stort slag. Jag ringde till vartenda ställe dit vi skulle och såg till, att det var öppet och i ordning, beställde bra bord på varenda restaurang och bad till himlen om vackert väder. Damera ändrade halva programmet, men allt gick i lös. Något bättre humör på kvällen.

Lördag. Utflykt till Sigtuna. Damera gitte inte gå ur bilen och titta på ruinerna, för de hade varit i Visby, och alla ruiner äro likadana. Jag sade, att Sigtunas ruiner äro 200 år äldre — alla tre flögo ur bilen på en gång. Lördag kväll kl. 9 fick Mr. reumatisk värk — var så snäll och skaffa mig en massör. På en lördagskväll sommartid! Men det var bara att skaffa, det. Han var mycket nöjd.

Söndag. Kl. 11 ville Mr. ha en liter schvensk schnaps. Jag förklarade ängestfullt i en kvart, vad en motbok är för något, han var mycket intresserad — och så ville han ha en liter schvensk schnaps. Jag gav upp och skaffade en med otrolig möda. Kl. 1 ville en av misserna ha ett paket hårt bröd. Jag rusade hem och tog vårt sista. Sedan utflykt till Uppsala. Alla tre damera skulle dricka ur de gamla hornen i Gamla Uppsala. De tyckte att drycken var avskvärd, men sedan jag talat om att Karl den fjortonde Johan druckit ur samma horn så blev det riktigt gott.

Måndag. På Gyllene Freden. Översatt bräserad rökt skinka med spenat och ugnstekt revbensspjäll med lingon! När vi sett på Stadshuset i en timme så sade Mr.: Hur kunde det ta 13 år att bygga ett så litet hus? Se, det är bara tre våningar."

Alla guiderna intyga dock enstämmigt, att trots sina många lustiga drag äro amerikanerna sympatiska att ha att göra med. De ha humor och äro älskvärda och oerhört tack samma för varje liten personlig tjänst, man gör dem. Det bästa ordet på dem är, att de

MOTION ÄR
BRA...

men med ett glas *Fruitsalt-Samarin* uppnår Ni dubbel effekt, ty *Samarin* renar blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar och osmältbara ämnen samt utdriver den skadliga urinsyran, verkar därigenom välgörande på hela organismen. Ett glas *Samarin* regelbundet varje morgon och vid törst, betyder energi och arbetslust för hela dagen. Har Ni en gång börjat därmed, kommer Ni att fortsätta.

Pris pr flaska kr 2.50 som räcker till 50-glas *Samarin*-hälsovatten.

Samarin säljes överallt. OBS! Ej i lös vikt.

Fruitsalt-Samarin
håller fysiken fin.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Trötte Theodor
väckes på bestämd tid om han har ett **Viking-Väckarur**
HOS URMAKARE.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

SILVO
SILVER
POLERMEDEL

För rengöring och polering av Guld, Silver, Nysilver, Aluminium, Tenn etc. etc. ... Lätt och bekväm att använda. Bevarar silvrets skönhet och charm.

Generalagenter:
GUST. F. BRATT & CO GÖTEBORG

En absolut oskadlig avmagringskur

En oskadlig avmagringskur kan alltid tagas med FACIL-Pastiller, vilka verka på sådant sätt, att organismens upptagande av födoämnenas fettbildande innehåll begränsas och redan förefintliga fettsamlingar samtidigt gradvis avlägsnas.

FACIL-Pastiller erhållas på alla apotek i glas innehållande 100 pastiller till 4 kr. pr glas. Beloppet kan även insändas i frimärken till FACIL-Depoten, postbox 365, Stockholm 1, vilken då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.

En avmagringskur med FACIL är garanterat absolut oskadlig. Rosande utlåtanden inströmma ständigt till laboratoriet från belåtna förbrukare.

Res
med
UNICA
TIDANS
Unica
RESEFFEKTER

Var på den säkra sidan vid valet av näringsmedlet för Ditt barn o. välj genast det världsberömda Mellin's Food, som är den bästa möjliga ersättning för modersmjölken o. skänker Dig den största tryggheten för att barnet skall få en stark o. kraftig organism.

Mellin's Food
Den löda, som ger krafter. Förordas av läkare. Pris kr. 2:75 pr burk.
Mellin's Food Biscuits rek. vid övergången till fast föda samt för svaga personer av alla åldrar. Pris Kr. 2:75 pr ask. Finnes på apoteken och i Droghaffärerna. Prov o. broschyrer gratis fr. Mellin's Food Depot, Malmö.

SANITETSBINDLAR
Diana
SVENSKT FABRIKAT

Verkligt Hygienisk dambinda Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

äro snälla människor — snällare än många andra som äro mindre smarta och mindre naiva.

(Teckningar av G. Chatham.) BANG.

Försvinner den gamle husläkaren?

(Forts. fr. sid. 806.)

i våra dagar, då medicinen svällt ut till en vetenskap av oerhört omfång Önskvärt är, att varje läkare får en grundlig, allmän utbildning, men samtidigt utväljes ett mindre gebit, där han särskilt följer med. När han sedan blir privatpraktiserande och förlorar kontakten med sjukhuset, — då förefinnes naturligtvis en risk att exempelvis magspecialisten glömmes, att icke alla sjukdomar beror på magen.

Ett annat exempel: patienten behandlas av en njur- och hjärtspecialist på det mest vetenskapligt riktiga sättet, när det gäller dieten, men med för litet hänsyn till, att det i det särskilda fallet är nervsystemet, som är i olag och mer i behov av vård än hjärta eller njure. Det ligger otvivelaktigt nära tillhands att försumma nervsystemet, när patienten samtidigt har en organisk åkomma. Nervspecialisten i sin ordning löper risk att behandla sin patient enbart som nervsjuk utan tillbörlig hänsyn till ev. organiska åkommor. Hälften av alla sår i tolvfingertarmen t. ex. ha gått som "nervösa magar". Nervösa magar och nervösa magsmärtor torde i själva verket vara ganska sällsynta begrepp, även om man icke säkert kan bevisa vilka förändringar i buken, som är symptomens orsak. Risken finnes således alltid att stirra sig blind på sitt speciella gebit, men jag tror, som sagt, att våra svenska läkare i allmänhet ha ögonen öppna härför.

Naturligtvis bör läkaren alltid sträva efter att under resonemanget sätta sig in i patientens mentalitet och hans livsförhållanden, därför att det är av oerhörd betydelse att förstå dem. Det är ju självklart, att man måste lämpa sina ordinationer efter de möjligheter patienten har att följa dessa. Hur viktigt är det vidare icke att känna den sjukas psykiska resistance, — om man kan tala med honom själv om hans tillstånd, eller gör klokare i att vända sig till hans anhöriga. När det gäller att sköta de sjuka är det ett oeftergivligt villkor att ha deras psyke klar för sig. Låt oss taga ett konkret exempel. Två patienter lida av samma sjukdom: den ena ordinerar man att ta temperaturen varje dag, — han är lagd för att bagatellisera det hela och skulle slarva bort sin sjukdom utan denna ständiga påminnelse. För den andra förbjuder man termometer överhuvud taget: det är en stackars hypokonder, vars nervsystem är upprivet och som så mycket som möjligt måste avkopplas från allt, som påminner honom om hans sjukdom.

Det är ju mycket lugnande för allmänheten att höra att specialiseringens vådor aldrig hos oss kan drivas så långt som fallet varit utomlands, framförallt i Amerika. Icke dess mindre tycks man här stå inför en fara i tiden, som man inte får släppa helt ur sikte — där om tycks både läkare och allmänhet vara ense.

S. B.

"Konstiga växter"

Cactéer & Succulenter.

10 st. olika kr. 4:50, 25 st. olika kr. 11:— Ampelväxter: 5 st. olika kr. 2:50.

Alla med namn.

Exped. mot postförskott + porto. "Kaktusodling för amatörer", rikt illustrerad, pris kr. 1:50.

CEDERGREN & Co
RAA. Tel. 52 Råå.

GÖR EDER AV MED ÖVERFLÖDIGT HÅR

Kvinnor skulle aldrig begagna rakknivar. Det är rakkniven, som så hastigt förvandlar det mjuka håret på en ynglings ansikte till ett styvt stråvt skägg. Rakkniven endast främjar hårets snabbare och tjockare tillväxt. Veet erbjuder en idealisk metod för att hålla armarna och lemmar fria från överflödigt hår. Ni påstryker helt enkelt denna parfumerade, sammetslena crème, som den kommer ut ur tuben, dröjer några minuter, skjöljer av och Ni finner den lenaste hud utan ett spår av hår. Veet kostar kr. 1:75 och kr. 3:25 per tub. Att tillgå hos alla hårfrisörkor, parfymaffärer, kemikaliehandlare, apotek etc. Generalagenter: Eneqvist, Holme & Co. A.-B., Vasagatan 15-17, Stockholm.

VEET

Den utmärkta hårborttagningscrëmen.

En prydnad för varje kök

— lättkött, hållbar, hygienisk och gasbesparande —

är en

NORRAHAMMARS GASSPIS

Levereras antingen kombinerad med vedspis eller fristående, i följande utföranden:

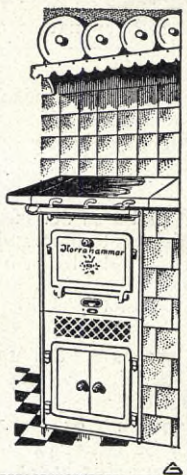
- 1) utan fötter,
- 2) med "
- 3) med underrede.

I regel levereras gasspisen i svart gjutgods, men särskilt pryddig och lätt att hålla ren är den emaljerade gasspisen, som kan erhållas i svart, vit, grön eller brun emalj.

Vi förse gasspisarna med brännare av modern konstruktion och i olika utrustningar, såsom ring-, kok- och spårbrännare.

Begär katalog å gasspisar från

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR.

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

Skospecialist

för sjuka och ömma fötter.
I elegant utförande.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Hovmanicuristen

JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ

Norrmalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.

Öppen 10-1, 2-4, lörd. o. helgdagsaftnar 10-2.

Eldbegängelser — Begravningsförsäkring — Medlemsanmälningar — Urnor

Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Lämplig present!

CARL LARSSONS PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

INBUNDEN MED AV KONSTNÄREN KOMPONERAD PÅRM

Kr. 5:—

PORTOFRIIT MOT INSÄND LIKVID I POSTANVISNING
IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och tåg så var vänlig anmäl detta omgående till Iduns Expedition, tel. 1646 och Norr 6147.

Fallande hår.

N:r 48. Vad skall jag göra för att hindra mitt hår att falla av? Det har fallit av omkring 1/2 år. Kan hårbotten vara för torr? Har något mjäll. Kan det möjligen bero av klenhet eller för litet sömn? Dessutom har jag på sista tiden funnit många grå hårstrån just bland det kortaste troligen nyväxta. Kan det hindras och gå tillbaka? Frågar en som inte gärna vill ha grått hår vid 30 år.

Svar: Naturligtvis beror hårets fallande och grånande på klenhet och otillräcklig sömn. För sådant är håret mycket känsligt. Sköt om er och tag in något stärkande. Vid återvunnen hälsa blir håret åter normalt. Tvätta dessutom håret regelbundet en gång i månaden så som beskrivs i svaret på frågan 42 1) i n:r 29. Dock icke oftare än en gång i månaden, eftersom ni har torrt hår, och uteslut boraxen.

Bruna fläckar.

N:r 49. Vore tacksam få veta ett medel mot bruna fläckar i ansiktet, som uppkommit efter min gosses födelse. Det är inte fräknar utan stora fläckar, så att hela hyn verkar brun och är det värst kring ögon, mun och panna.

Mångårig prenumerant.

Svar: Bleksalva för bruna fläckar: 20 gr. lanolin, 20 gr. vaselin och 10 gr. 10 % vätesuperoxid. Salvan bredes på tunn vadd och lägges med bandage över fläckarna; får sitta över natten och avtorkas på morgonen. Behandlingen upprepas 3 kvällar å rad sedan uppehåll, så att huden ej tar skada. Salvan må ej komma åt hår eller ögonbryn.

Generande hårväxt m. m.

N:r 50. 1) Finns det något frätande medel mot generande hårväxt, som ej är skadligt att använda i ansiktet. Finns det något blekande mot bruna fläckar i ansiktet?

- 2) Vad menas med rå saltsyra?
 - 3) Var få köpa svavelsyrad kinin? Finns det möjligen ett mera vanligt namn härför. 25 år.
- Svar: 1) Se svaret på frågan 39 i n:r 27. Samt för bruna fläckar, se föregående svar.
- 2) Rå saltsyra är motsatsen till släckt saltsyra, vilka användas till olika ändamål.
 - 3) Kallas även kininsulfat och köpes å apotek.

Tjock näsa.

N:r 51. Kan man genom massage minska hullet på en tjock nästipp. Det är väl icke risk för att massage utvecklar den istället för att minska. Vill icke ha näsan längre endast smalare. Vill minnas att i Idun för flera år sedan stod om en ättik(sprit)salva som var lämplig för borttagande av överflödig fetma.

Idunläsare 1916—1928.

Svar: Att massera näsan är ej rådligt, isynnerhet ej av en icke sakkunnig. Det enda ni kan göra i den vägen är att sakta stryka från nästippen nedåt näsroten med tummen och pekfinger (mellan nypen). — Ni kan även försöka med ett omslag bestående av vadd doppad i svag saltlösning, en bit vaxtaft över och sedan någon sorts klämmare, som håller fast omkring nästippen och på samma gång efter hand gör den smalare. En vanlig klädtklyka duger, om den är nog bred i öppningen, annars icke.

Hår och näsa.

N:r 52. 1) Hur bleka hår på det lämpligaste sättet? Är det rådligt med vätesuperoxid. Och hur bör man förfara därvid?

2) Finns det några massageförelser eller något annat mot stor näsa? Villrådlig.

Svar: 1) Se svaret på frågan 47 i n:r 31.

2) Se svaret på frågan 51 i detta nummer.

Öppna porer.

N:r 53. I en i förra numret av Idun införd artikel om citronen som skönhetsmedel påpekades att specialbehandling måste användas mot öppna och slappa porer, och ville jag nu fråga vad en sådan behandling innebär, dess verkan o. var man kan erhålla densamma? Prenumerant.

Svar: Om ni har ovanligt öppna porer är nog skäl i att undergå behandling å något skönhetsinstitut för att få dem att dra sig samman. Sedan bör ni underhålla det förbättrade tillståndet med att be-

handla er hy enligt råd givna i svaret på frågan 45 i n:r 31. Fru Skönhetsdoktorn.

NYTT och NYTTIGT

Under denna rubrik införes notiser från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumarknaden i redaktionellt urval. Firmanamnen fås i brevsvaret mot porto. Meddelanden om handlinger på kvinnliga verksamhetsfält mottages gärna från våra läsarinnor.

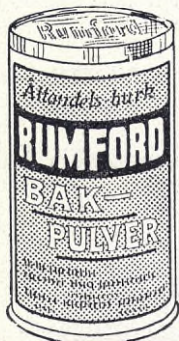
Har ni försökt skära mjukt färskt bröd med en vanlig kniv? Säkerligen. Och ni gör likaledes säkerligen aldrig om det. Utan

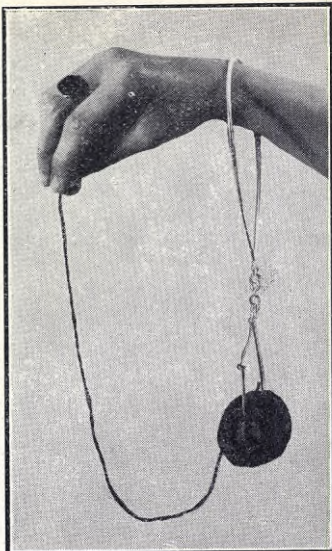
Den dubbla verkan

av de båda jäsningskrafterna — den ena börjar när degen blandas, den andra verkar när värmen tillkommer i ugnen — är en av egenskaperna, som, allt sedan det uppfanns för mer än 70 år sedan av professor Horsford vid Harvard Universitet, gjort Rumford till det mest värderade bakpulvret.

Det är med icke ringa stolthet husmodern bjuder på "hembakat" var gång hon använt

RUMFORD
- det dubbelverkande
original-fosfatbakpulvret
Världsmärket sedan 1857

handarbetet. Idag äro vi i tillfälle att slå ett litet slag för vardagens små handarbeten, en omsorg, som säkerligen inte skadar, om och vardagens handarbetskult är och förblir odödlig den förutan. D. v. s. den som ser människans tilltagande bekvämlighet med onda ögon tycker nog att den skadar, ty den kommer att eliminera bort en stor del av husmödrarnas hemgymnastik. Den nämligen, som består i att kravla omkring på golv och klämma sig under möbler för att infånga livliga och retfulla garnnyttan. Innan husets katt eller småbarn gör henne den tvivelaktiga tjänsten. Apparaten är den enklaste tänkbara, hur den skall användas framgår, hoppas vi, av bilden.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Lider av hudsjukdomen psoriasis. Har sökt specialist men utan resultat. Undrar nu om någon av Iduns läsare känner till denna sjukdom och blivit botad härför. Ledsen.

Undertecknad vänder sig härmed till Iduns läsarinnor i och för benäget råd och hjälp. Jag är en 51 års bildad, ensam dam av god familj och med god uppfostran, men klen sedan barndomen. Har dock fått arbeta mycket enträget under mitt liv, stora fordringar ha ställts på mig både psykiskt och fysiskt. Min verksamhet har huvudsakligen varit förlagd till det husliga området såsom husföreståndarinna, men jag har även mycket sysselsatt mig med skrivgöromål ss. på pastorsexpedition, häradsarkivkontor m. m., men ej vanligt kontorsarbete, är dessutom händig i litet av varje. Jag har nu måst vila en mycket lång tid och så trängt som det nu är på arbetsmarknaden, förstår jag, att det vid min ålder är mycket svårt att erhålla en ny plats. Därför vågar jag vända mig till Iduns läsarinnor med en förfrågan, om någon av Eder kunde och ville ge mig anvisning på någon billig plats, där det funnes tillgång till stadigvarande hemarbete av olika slag eller ett litet hem hos ensam person, där jag kunde vara till hjälp och sällskap. Själv är jag sedan många år hemlös. Jag är enkel och anspråkslös, livlig och av allvarlig livsåskådning, har god anpassningsförmåga samt vill gärna arbeta så långt mina krafter räcka. Min enda inkomst består av ett par tre hundra kronor i ränta om året, i övrigt är jag beroende av mitt arbete. Kunde och ville därför någon av Iduns läsarinnor ge mig råd el. hjälp med detta snarast, så vore det en god gärning och min tacksamhet mycket stor. Ensam och hemlös.

skyndar att anskaffa en brödsåg. Har ni försökt skära gurka och tomater och andra liknande grönsaker med en vanlig kniv? Samma dystra erfarenhet. Från och med i dag tar ni vad en snäll försyn — och en juvelerarfirma — erbjuder er även på detta område. Det är precis samma idé som ligger till grund för denna lilla besvärssparare som för brödsågen, en kniv med såg-egg, som utan svårighet skär tomaterna eller vad de är i vackra skivor. Gack och giv dräpplaget åt ännu en liten onödig köksförtretlighet.

* Idun har nyss slagit på trumman för det gamla fina tidsodande

De två makterna.

Ett sommarkäseri från skärgården.

En leksaksby ligger på berget, och det går en liten grön stig därnedanför. Där vandrar jag långsamt mellan gräs och klöverblom — Ännu ler jag åt ett samtal jag hörde nyss i byn: En gammal man, profet och ladugårdsskötare i en person — att döma efter blick och kläder — kom nyss ut ur en grind. Men framför honom på stigen dansar en ung flicka: "Jag har inte tid, jag har så brått."

— Nya skorna på, ljusa strumporna och fina hatten.

"Varför är det så bråttom?" Det är profeten, som talar, med generationers ve i den sorgsna stämman.

"Det är dans, det är dans i kväll!"

Flickan stannar otåligt i loppet, och den ljusblåa klänningen blåser i vinden:

"Men så säg, vad är det Farbror vill?"

Ladugårdsskötaren med det visa ansiktet och det vita profetskägget mumlar något om en höna. (Det var visst något bekymmersamt, som jag saknar möjligheter att förstå.) —

"En höna! Och jag som ska på dans."

Flickan är borta.

Den gamle skakar sitt huvud, och jag hör återigen, när han stänger grinden med en apokalyptisk skräll: "Varför skall det alltid vara så bråttom?"

— Gammalt och ungt! T. o. m. en vacker sommarkväll som denna står de makterna emot varandra. Som i alla tider.

Det kunde ha varit en medeltidsby, som legat där på berget. Fruar med vita hucklen och nyckelknipor kunde ha vandrat mellan gårdarna — unga drängar kunde ha dragit till skogs för att fälla villebråd till föda och värmande fällar. — Och den gamle mannen vid grinden kunde ha varit den gamle Lavrans — den unga flickan den unga Kristin Lavransdotter, som skulle gå till dans med sin hjärtans kär. — Sigrid Undsets medeltid står plötsligt levande för mig i all sin brinnande glöd.

Jag följer vägen med blomklöver och snart är jag nere vid båtbyggen. Båttid. Skärgårdsdagens glanspunkt. En rabatt av unga flickor omger den frustande vita båten. — Det är vackert med färgerna och flickorna. Citrongult och brunetter lyser mest i dag — och bruna gossansikten åter speglar glansen.

På verandan nere vid havet har några fruor kafferep, och som en mygga sitter jag i deras krets — ty där har jag hamnat till sist.

Det är det eviga problemet, som diskuteras: "de unga, vad ska man göra med de unga?"

"När jag var ung, var tonen mycket trevligare. Det fanns t. ex. folkdangillen."

Det är en pigg, mörk liten fru med glänsande svarta ögon, som yttrar sig. Jag ser henne ofta på dansbanan, där hon svänger i takt med sin unga dotter.

Detta var anslaget, sen går det vidare i samma spår:

"Aldrig vågade ungdomen förr säga ifrån som nu" — "De tors göra vad som helst." —

Samtalet liknar snart den leken, som barnen kallar: Alla havets vilda vägor.

Stränghet, slapphet, förvildning, det är ord, som lyser som vägskum på topparna.

Jag vänder mig till en av fruorna, en mor med sådana gossar och flickor, som man drömmer om att äga på sin ålderdom. Hon har ingenting sagt än.

Semesterfrågor: Sista frågan?

TYCKER NI INTE det är obehagligt att packa ned och taga med Er hem Edra solkiga blusar och underkläder?

Men vad är att göra!

FÖRSÖK tvätta alltsammans med LUX före hemresan. LUX-metoden är snabb, enkel och ekonomisk.

Det lönar sig!

Tillverkas av: A.-B. SUNLIGHT, Nyköping.

H. D. 517 b.

Det är en kraftig, moderlig kvinna — tung och ful, om hon inte haft ögonen — och ett leende som Vår Herres solsen.

"Vad tycker fru Millman om ungdomens problem?" frågar jag

Som man bäddar,
får man ligga.

SPIRALMADRASSER

hava vunnit sin enastående framgång tack vare sin genialiska (patentans) konstruktion. Innehålla omkring 500 st. fina stålspiraler i cylindriska domestikfack (ej juteväv) överstopning ren tagel — i motsats till mindervärdiga dylika som äro stoppade med krollsplint — och dubbla skikt vit vadd. Utgöra på en gång både tagel- och resårmatrass, men kosta ej mera än endera, men äro tiodubbelt mjukare än någondera.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

Göteborg. Grundad 1881.
Madressfabrik, Tagelspinneri, Täckfabrik, Fjädrrenseri, Spiralfabrik.

Erh. i varje välsort. sängklädersaffär.

och tänker på episoden vid grinden nyss.

"Jag tycker, att det är förfärligt svårt."

"Men era egna barn" —

Fru Millman vill inte ha några blommor för sina barn. För hon avbryter hastigt:

"Det jag har att säga är så enkelt. Det är bara det att man inte får tappa kontakten, vart det än bär. De ska alltid känna, att de har en mamma."

Just då står en ung flicka i dörren med tennisracket under armen. Hennes ögon har tydlig adress till fru Millman. En supplikant, det ser man. Det är tydligen frågan om enskilt samtal.

Den efterfrågade reser sig:

"Ursäkta — men just nu är ungdomens problem lite knogigt. Det är det förresten nästan jämt, tycker jag."

Och fru Millman ler, så att vi glömmer, att havet svartnar och att det alltid påpassliga regnet står på lur.

Kontakten. — Det är på detta jag tänker, när jag vandrar hem i regnet. Kontakten mellan gammalt och ungt, kanske det viktigaste på jorden. Gammalt och ungt, strömmar, som inte kan gå förbi varandra utan att mista i kraft.

Kristin, den unga — som vandrar vägar långt borta från fadern men som i alla fall reser upp sitt liv just genom arvet från hans

väsen och tillgivenheten till honom. Och Lavrans, den gamle bondeäddlingen — som skulle vara hård och förfärlig i sin styrka och förträfflighet, om han inte mötte sin unga dotter med vekhet och godhet — också i det som är främmande för honom.

Gubben och flickan vid grind — Lavrans och Kristin — vad de behöver varandra! Azouras.

FRÅGOR OCH SVAR!

Tidskrift.

Fråga: Har Sveriges folkhögskolor någon tidskrift och i så fall vilken? Companion-governess.

Svar: Det finns en tidskrift vid namn Den svenska folkhögskolan.

Visor.

Fråga: Vilka äro författare till de gamla visorna: Gubben Noak

Olycksfall- och sjuk-, Skadestands-, Automobil-, Motorcykel-, Glas- och Vattenskada-
FÖRSÄKRING

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

LUCKS UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

PAKET
FRAKTFRITT 2 1/2 KG. 12.25
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

rusning det blev sen till dammen — det var som boskap — när arbetet var slut, hur de slängde av sig rockarna och plaskade omkring och stänkte vatten över sina nakna bröst. Det var härliga bröst de hade, somliga av dem. April följde deras exempel, men zulun satt vanligen på stranden och rökte med bössan över knäna. När de badade, blev de som barn, de skrattade och skrek ut kafferskämt till vakten på stranden och även till mig. Jag tyckte det var intressant att byta ord med mördare, i synnerhet, som jag blivit förbjuden att gå dit och tala med dem.

Var lördag lyckades jag krångla mig dit, och en vacker dag såg jag något särskilt. En av de nakna männen var vit. Jag tänkte på detta hela dagen, och vid kvällsvarden kunde jag inte tåga längre. Mina föräldrar voro skandaliserade, men far sade, att han inte kunde göra något åt det. Han hade förgäves försökt att få de vita och färgade skilda åt.

En eftermiddag någon tid efteråt kom jag ner i trädgården, där fångarna höllo på att förtjäna sitt bad med att gräva omkring träden. Jag kom dit, därför att jag ville ha ett fågelbo högt upp i ett mandelträd. Jag gav mig i väg och stoltserade med min konst att klättra en smula, för de stackars krakarna. Men så förlorade jag fotfästet och kom ner åtskilligt hastigare än jag kommit upp. Min nästa medvetna förnimmelse var, att jag satt på marken yr i huvudet och den vita fången satt bredvid. Hur är det, gosse, sade han. Lite skakis, kan jag tro. Var det där boet du ville ha? Jag nickade. Jag visste inte riktigt var jag befann mig, men i nästa sekund hade den där karlen givit sig av upp för trädet med kedjorna skramlande om sig. Jag har aldrig sett någon klättra så fort. Då han kom ner hade han äggen i munnen och räckte dem till mig. — Om det var det här du ville ha, så har du kommit till rätt

Skolkängor

randsydd, av svart boxcalv. Bekväm modell.

25/27 28/30 31/33 34/36

11.75 13.— 14.50 16.—

Barnlägsko av brun boxcalv, "Wing-foot" gummisula och gummilack. Synnerligen slitstark.

12.— 13.50 15.— 16.75

OSCARIA

Stockholm: Hamngatan 38, Kungsgatan 68, Nybrogat. 10, Tegnergat. 9, Storgat. 25, Roslagsgat. 11, Folkungagat. 100, Götgat. 34, Upplandsgat. 6, m. fl. platser landet runt.

Undvik transpirationens obehag

För den eleganta kvinnan medför transpiration alltid en känsla av osäkerhet, enär dess besvärande lukt är mera förnimbar för hennes omgivning än för henne själv. En lätt inpudring emellertid med det vällyktande, antiseptiska

Caprice STRÖPULVER

förhindrar alla pinsamma överraskningar i den vägen, ty det håller huden torr och sval även vid stark rörelse som dans eller sport.

Erhålles i praktiska refräschöraskar till 75 öre.

PARFYMERI F. PAULI, STOCKHOLM

adress. Jag vet inget träd, som jag inte skulle kunna klättra upp för, även när jag har de här på. Jag frågade hur det kom till. — Därför att jag är sjöman, sade han, och en sjöman får lov att kunna gå till våders i en storm, som skulle blåsa inälvorna ur kroppen på dig. Jag hade aldrig sett en sjöman förr, och det sade jag till honom. Om du inte tror mig, sade han, så se då det här. Och han blottade armen ända till axeln och visade mig en taterad drake, som han hade fått gjord i Kina med lägor ur munnen. Suttu vi och pratade en stund. Jag hade aldrig träffat någon, som jag tyckte så mycket om, och det var en underlig känsla att sitta och tala med en karl på straffarbete. Jag hoppades, att han var en mördare, men han såg inte ut så. Jag kan se honom, när jag vill, en kraftigt byggd karl, med bruna fågelögon. Skägget växte ända upp till dem, brunt och lockigt utan ett enda grått strå och han hade krokig näsa som fjällade av solbränna. Vakten satt och rökte i andra ändan på trädgården, därför kunde vi slå oss ner under mandelträdet, och han berättade om allt vad han sett under sina resor världen runt, hur han fångat valar, dykt efter pärlor och gjort allt möjligt, som pojkar gärna vill höra om. Mitt inne i Afrika och på den tiden var det ont om böcker, och Crang, så hette han, var som ett helt bibliotek. Som vi sutto där, rullade Crang plötsligt på sidan av en spark bakifrån. Det var vakten, och han fortsatte att sparka så mycket han orkade. Stackars Crang blev insnarjd i kedjan och kunde inte resa sig strax. När han till sist trasslade sig ut ur den, fångade jag hans blick, och där läste jag mordinstinkt. Men han sade inte ett ord, bara gick till de andra, medan den skurken till zuluvakt ideligen sparkade honom bakifrån. Om han vänt sig om till försvar, hade jag stått på hans sida. Jag grät, då jag tänkte på det på kvällen, men jag vågade ingenting säga till far. Nu var jag säker på att Crang satt inne för mord, och det räknade jag honom till fördel,

Nästa vecka väntade jag på honom, eftersom fångarna alltjämt arbetade i vår fruktträdgård, och vi pratade igen. Han förde mig in i en ny värld, jag, som aldrig varit längre än till Bloemfontein. Jag snöt litet tobak åt honom av fars veckan därpå, och njöt av att se honom tuugga den. — Du har räddat livet på mig, pojke, sa han, det är sanning det! Det gjorde honom säkert gott att få tala ut om sitt liv i tronken, som holländarna kalla fångelse. Den där kaffern var en riktig djävul, och stackars Crang hade det hett. De sovo fyra och fyra tillsammans i ett hål som en svinstia och Crang var sammanlänkad med en hästtjuv, en lusig basutoneger. Det är otroligt men sant, att detta kunde hända under boernas regering i Fristaten på sextioalet.

Mitt hjärta blödde för den arma syndaren, och till sist samlade jag allt mitt mod och frågade honom, vad han satt inne för.

— Pojke, sade han, det är dråp, men jag är oskyldig, det svär jag inför Gud. Sanningen att säga skulle jag mycket hellre ha sett, att det varit för mord och att Crang varit skyldig, men nu hade han fått fem år i kedjor. — Fem år, sade han, och bara sex månader ha gått. Han sade, att han skulle ha begått självmord för länge sen, om han bara kommit

åt. Men han simmade som en fisk och han kunde inte sjunka, även om han försökte. Han skulle

Rosa Blomquist och motorbullret.

Rosa gnodde tio timmar som en slav.

Uppå kvällen: "Snart jag simmar uti sönnens hav"

Rosa sade och sig lade men en annan mening hade den, som motorn gav.

Hundratusen motorbuller slog i väg på väg emot Rosas öra: "Tull är på motorn för låg"

Rosa sade och tillade: Manfolk efter tio ska', de' tror jag, bindas med tåg.

GRAZIA BYST-CREME

Inreg. varumärke.

Epokgörande fransk vetenskaplig uppfinnning för bystens snabba utveckling, fasthet och formfulländning. Genom digivning etc. förslappad byst återställes!

Enastående resultat! Exp. absolut diskret utan avsändare med utförlig beskrivning mot Kr. 5:—, Postförskr. Kr. 5: 50.

Ensamförsäljare för Skandinavien: GRAZIA IMPORT, Malmö 1.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöedens Kem. Tvätt.

ha gjort det om natten, men då var han ju kedjad vid den smutsiga basuton. — Jag kunde inte förblöda utan att väcka honom och jag har ingen kniv. Vad skulle du hitta på, pojke?

Jag tog det mycket allvarligt, men var inte i stånd att komma med något föslag. Men jag ville rysligt gärna höra om hur hans brott gått till, och så bad jag honom berätta om det. — Kom bara framför allt ihåg, att jag är oskyldig, sade han. Det var en lång historia. Han hade rymt från sitt fartyg i Port Elizabeth, som fullt av folk gjorde vid den där tiden, då diamanterna nyss upptäckts och hade gått till fots åt Kimberley-hället. På vägen tog han in över natten i en judebutik nägonstans i närheten av Bethulie och söp sig dödfull. Samma natt bröto sig några kaffrer in i butiken, dödade juden, men läto Crang sova i fred. Dagen därpå, då Crang vaknade, upptäckte han mordet.

(Forts. i nästa n:r.)

I sjukgymnastik,

massage och övriga fysikaliska behandlingsmetoder börjar ny kurs 20 sept. Grundl. och billig utbildning. Låga levnadsomkostn. Anm. snarast erforderligt, enär pågående kurs var övertecknad. Begär prospekt!

MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

Vid
Göteborgs Gymnastiska Institut
Östra Hamng. 45 — GÖTEBORG
börjar ny kurs (16:de arbetsåret)
den 10 september i
**MASSAGE OCH SJUKGYM-
NASTIK**
Ljus-, diathermi-, värme- och elektrisk behandling m. m.
Medverkande: Gymnastikdirektör Margit Hoffman, Doktor G. Göthlin, Doktor T. Forsblad, Professor G. Bodman, Direktör E. Börner m. fl.
Illustrerat prospekt på begäran.

OMJELBAR
SÄKER HJÄLP
Nogibol
LIKTORNAR SVULLNA
OMMA FÖTTER

2¹/₂ öre

En portion gröt kostar endast

2¹/₂ öre

IDUNS KOKBOK

av Elisabeth Östman-Sundstrand

är en oundgänglig hjälp vid

**syltning,
konservering,
svampinläggning.**

J. trefärgstryck rikt illustrerad
ny upplaga.

Kr. 6.-

Rekvirera genast från närmaste bokhandel eller direkt från
Iduns Expedition · Stockholm.
Mot postförskott. Portofritt.

Majonnäsätter

behöva numera icke reserveras för festliga tillfällen. Även för vardagsbruk kan majonnäs beredas enkelt billigt och med

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Kött- och fiskrester med majonnäs äro utmärkta smörgåsrätter. Italiensk sallad och grönsaker i majonnäs äro också båda smaliiga och dekorativa rätter. Utseendet och smaken hos en smörgås ökas avsevärt genom en klick majonnäs.

Använd därför mera majonnäs. Risken att säsen skär sig är betydligt mindre vid bruk av kronolja än om andra oljor begagnas.

Recept å äkta majonnäs.

2 äggulor.	1/3 liter kronolja.
1 knivsudd salt.	1 msk. vatten.
1 liten tsk. engelsk senap.	Vinaigre, ättika eller citrönsaft.

Beredning: De råa äggulorna, senapen och saltet blandas väl i en skål. Oljan, som bör vara kall, får rinna i en trådfin stråle från en flaska, som man håller i vänstra handen, under det man med högra handen, utan uppehåll, rör med en sked i skålen. Då och då tillsättes några droppar vatten, emedan säsen lätt skär sig. När oljan är inarbetad och slut bör säsen vara jämn, slät, fast och väl blandad. Avsmakas med vinaigre.

Len